

Z A K O N

O POTVRĐIVANJU KONVENCIJE O PREKOGRANIČNIM EFEKTIMA INDUSTRIJSKIH UDESA

Član 1.

Potvrđuje se Konvencija o prekograničnim efektima industrijskih udesa, sačinjena 17. marta 1992. godine u Helsinkiju, u originalu na engleskom, francuskom, i ruskom jeziku.

Član 2.

Tekst Konvencije o prekograničnim efektima industrijskih udesa u originalu na engleskom jeziku i u prevodu na srpski jezik glasi:

CONVENTION ON THE TRANSBOUNDARY EFFECTS OF INDUSTRIAL ACCIDENTS

PREAMBLE

The Parties to this Convention,

Mindful of the special importance, in the interest of present and future generations, of protecting human beings and the environment against the effects of industrial accidents,

Recognizing the importance and urgency of preventing serious adverse effects of industrial accidents on human beings and the environment, and of promoting all measures that stimulate the rational, economic and efficient use of preventive, preparedness and response measures to enable environmentally sound and sustainable economic development,

Taking into account the fact that the effects of industrial accidents may make themselves felt across borders, and require cooperation among States,

Affirming the need to promote active international cooperation among the States concerned before, during and after an accident, to enhance appropriate policies and to reinforce and coordinate action at all appropriate levels for promoting the prevention of, preparedness for and response to the transboundary effects of industrial accidents,

Noting the importance and usefulness of bilateral and multilateral arrangements for the prevention of, preparedness for and response to the effects of industrial accidents,

Conscious of the role played in this respect by the United Nations Economic Commission for Europe (ECE) and recalling, inter alia, the ECE Code of Conduct on Accidental Pollution of Transboundary Inland Waters and the Convention on Environmental Impact Assessment in a Transboundary Context,

Having regard to the relevant provisions of the Final Act of the Conference on Security and Cooperation in Europe (CSCE), the Concluding Document of the Vienna Meeting of Representatives of the Participating States of the CSCE, and the outcome of the Sofia Meeting on the Protection of the Environment of the CSCE, as well as to pertinent activities and mechanisms in the United Nations Environment Programme (UNEP), in particular the APELL programme, in the International Labour

Organisation (ILO), in particular the Code of Practice on the Prevention of Major Industrial Accidents, and in other relevant international organizations,

Considering the pertinent provisions of the Declaration of the United Nations Conference on the Human Environment, and in particular principle 21, according to which States have, in accordance with the Charter of the United Nations and the principles of international law, the sovereign right to exploit their own resources pursuant to their own environmental policies, and the responsibility to ensure that activities within their jurisdiction or control do not cause damage to the environment of other States or of areas beyond the limits of national jurisdiction,

Taking account of the polluter-pays principle as a general principle of international environmental law,

Underlining the principles of international law and custom, in particular the principles of good-neighbourliness, reciprocity, non-discrimination and good faith,

Have agreed as follows:

Article 1. Definitions

For the purposes of this Convention,

(a) "Industrial accident" means an event resulting from an uncontrolled development in the course of any activity involving hazardous substances either:

(i) In an installation, for example during manufacture, use, storage, handling, or disposal;

or

(ii) During transportation in so far as it is covered by paragraph 2(d) of Article 2;

(b) "Hazardous activity" means any activity in which one or more hazardous substances are present or may be present in quantities at or in excess of the threshold quantities listed in Annex I hereto, and which is capable of causing transboundary effects;

(c) "Effects" means any direct or indirect, immediate or delayed adverse consequences caused by an industrial accident on, inter alia:

(i) Human beings, flora and fauna;

(ii) Soil, water, air and landscape;

(iii) The interaction between the factors in (i) and (ii);

(iv) Material assets and cultural heritage, including historical monuments;

(d) "Transboundary effects" means serious effects within the jurisdiction of a Party as a result of an industrial accident occurring within the jurisdiction of another Party;

(e) "Operator" means any natural or legal person, including public authorities, in charge of an activity, e.g. supervising, planning to carry out or carrying out an activity;

(f) "Party" means, unless the text otherwise indicates, a Contracting Party to this Convention;

(g) "Party of origin" means any Party or Parties under whose jurisdiction an industrial accident occurs or is capable of occurring;

(h) "Affected Party" means any Party or Parties affected or capable of being affected by transboundary effects of an industrial accident;

(i) "Parties concerned" means any Party of origin and any affected Party;

(j) "The public" means one or more natural or legal persons.

Article 2. Scope

1. This Convention shall apply to the prevention of, preparedness for and response to industrial accidents capable of causing transboundary effects, including the effects of such accidents caused by natural disasters, and to international cooperation concerning mutual assistance, research and development, exchange of information and exchange of technology in the area of prevention of, preparedness for and response to industrial accidents.

2. This Convention shall not apply to:

(a) Nuclear accidents or radiological emergencies;

(b) Accidents at military installations;

(c) Dam failures, with the exception of the effects of industrial accidents caused by such failures;

(d) Land-based transport accidents with the exception of:

(i) Emergency response to such accidents;

(ii) Transportation on the site of the hazardous activity;

(e) Accidental release of genetically modified organisms;

(f) Accidents caused by activities in the marine environment, including seabed exploration or exploitation;

(g) Spills of oil or other harmful substances at sea.

Article 3. General Provisions

1. The Parties shall, taking into account efforts already made at national and international levels, take appropriate measures and cooperate within the framework of this Convention, to protect human beings and the environment against industrial accidents by preventing such accidents as far as possible, by reducing their frequency and severity and by mitigating their effects. To this end, preventive, preparedness and response measures, including restoration measures, shall be applied.

2. The Parties shall, by means of exchange of information, consultation and other cooperative measures and without undue delay, develop and implement policies and strategies for reducing the risks of industrial accidents and improving preventive, preparedness and response measures, including restoration measures, taking into account, in order to avoid unnecessary duplication, efforts already made at national and international levels.

3. The Parties shall ensure that the operator is obliged to take all measures necessary for the safe performance of the hazardous activity and for the prevention of industrial accidents.

4. To implement the provisions of this Convention, the Parties shall take appropriate legislative, regulatory, administrative and financial measures for the prevention of, preparedness for and response to industrial accidents.

5. The provisions of this Convention shall not prejudice any obligations of the Parties under international law with regard to industrial accidents and hazardous activities.

Article 4. Identification, Consultation and Advice

1. For the purpose of undertaking preventive measures and setting up preparedness measures, the Party of origin shall take measures, as appropriate, to identify hazardous activities within its jurisdiction and to ensure that affected Parties are notified of any such proposed or existing activity.

2. Parties concerned shall, at the initiative of any such Party, enter into discussions on the identification of those hazardous activities that are, reasonably, capable of causing transboundary effects. If the Parties concerned do not agree on whether an activity is such a hazardous activity, any such Party may, unless the Parties concerned agree on another method of resolving the question, submit that question to an inquiry commission in accordance with the provisions of Annex II hereto for advice.

3. The Parties shall, with respect to proposed or existing hazardous activities, apply the procedures set out in Annex III hereto.

4. When a hazardous activity is subject to an environmental impact assessment in accordance with the Convention on Environmental Impact Assessment in a Transboundary Context and that assessment includes an evaluation of the transboundary effects of industrial accidents from the hazardous activity which is performed in conformity with the terms of this Convention, the final decision taken for the purposes of the Convention on Environmental Impact Assessment in a Transboundary Context shall fulfil the relevant requirements of this Convention.

Article 5. Voluntary Extension

Parties concerned should, at the initiative of any of them, enter into discussions on whether to treat an activity not covered by Annex I as a hazardous activity. Upon mutual agreement, they may use an advisory mechanism of their choice, or an inquiry commission in accordance with Annex II, to advise them. Where the Parties concerned so agree, this Convention, or any part thereof, shall apply to the activity in question as if it were a hazardous activity.

Article 6. Prevention

1. The Parties shall take appropriate measures for the prevention of industrial accidents, including measures to induce action by operators to reduce the risk of industrial accidents. Such measures may include, but are not limited to those referred to in Annex IV hereto.

2. With regard to any hazardous activity, the Party of origin shall require the operator to demonstrate the safe performance of the hazardous activity by the provision of information such as basic details of the process, including but not limited to, analysis and evaluation as detailed in Annex V hereto.

Article 7. Decision-making on Siting

Within the framework of its legal system, the Party of origin shall, with the objective of minimizing the risk to the population and the environment of all affected Parties, seek the establishment of policies on the siting of new hazardous activities and on significant modifications to existing hazardous activities. Within the framework of their legal systems, the affected Parties shall seek the establishment of policies on significant developments in areas which could be affected by transboundary effects

of an industrial accident arising out of a hazardous activity so as to minimize the risks involved. In elaborating and establishing these policies, the Parties should consider the matters set out in Annex V, paragraph 2, subparagraphs (1) to (8), and Annex VI hereto.

Article 8. Emergency Preparedness

1. The Parties shall take appropriate measures to establish and maintain adequate emergency preparedness to respond to industrial accidents. The Parties shall ensure that preparedness measures are taken to mitigate transboundary effects of such accidents, onsite duties being undertaken by operators. These measures may include, but are not limited to those referred to in Annex VII hereto. In particular, the Parties concerned shall inform each other of their contingency plans.

2. The Party of origin shall ensure for hazardous activities the preparation and implementation of on-site contingency plans, including suitable measures for response and other measures to prevent and minimize transboundary effects. The Party of origin shall provide to the other Parties concerned the elements it has for the elaboration of contingency plans.

3. Each Party shall ensure for hazardous activities the preparation and implementation of off-site contingency plans covering measures to be taken within its territory to prevent and minimize transboundary effects. In preparing these plans, account shall be taken of the conclusions of analysis and evaluation, in particular the matters set out in Annex V, paragraph 2, subparagraphs (1) to (5). Parties concerned shall endeavour to make such plans compatible. Where appropriate, joint off-site contingency plans shall be drawn up in order to facilitate the adoption of adequate response measures.

4. Contingency plans should be reviewed regularly, or when circumstances so require, taking into account the experience gained in dealing with actual emergencies.

Article 9. Information to, and Participation of the Public

1. The Parties shall ensure that adequate information is given to the public in the areas capable of being affected by an industrial accident arising out of a hazardous activity. This information shall be transmitted through such channels as the Parties deem appropriate, shall include the elements contained in Annex VIII hereto and should take into account matters set out in Annex V, paragraph 2, subparagraphs (1) to (4) and (9).

2. The Party of origin shall, in accordance with the provisions of this Convention and whenever possible and appropriate, give the public in the areas capable of being affected an opportunity to participate in relevant procedures with the aim of making known its views and concerns on prevention and preparedness measures, and shall ensure that the opportunity given to the public of the affected Party is equivalent to that given to the public of the Party of origin.

3. The Parties shall, in accordance with their legal systems and, if desired, on a reciprocal basis provide natural or legal persons who are being or are capable of being adversely affected by the transboundary effects of an industrial accident in the territory of a Party, with access to, and treatment in the relevant administrative and judicial proceedings, including the possibilities of starting a legal action and appealing a decision affecting their rights, equivalent to those available to persons within their own jurisdiction.

Article 10. Industrial Accident Notification Systems

1. The Parties shall, with the aim of obtaining and transmitting industrial accident notifications containing information needed to counteract transboundary effects, provide for the establishment and operation of compatible and efficient industrial accident notification systems at appropriate levels.

2. In the event of an industrial accident, or imminent threat thereof, which causes or is capable of causing transboundary effects, the Party of origin shall ensure that affected Parties are, without delay, notified at appropriate levels through the industrial accident notification systems. Such notification shall include the elements contained in Annex IX hereto.

3. The Parties concerned shall ensure that, in the event of an industrial accident or imminent threat thereof, the contingency plans prepared in accordance with Article 8 are activated as soon as possible and to the extent appropriate to the circumstances.

Article 11. Response

1. The Parties shall ensure that, in the event of an industrial accident, or imminent threat thereof, adequate response measures are taken, as soon as possible and using the most efficient practices, to contain and minimize effects.

2. In the event of an industrial accident, or imminent threat thereof, which causes or is capable of causing transboundary effects, the Parties concerned shall ensure that the effects are assessed - where appropriate, jointly for the purpose of taking adequate response measures. The Parties concerned shall endeavour to coordinate their response measures.

Article 12. Mutual Assistance

1. If a Party needs assistance in the event of an industrial accident, it may ask for assistance from other Parties, indicating the scope and type of assistance required. A Party to whom a request for assistance is directed shall promptly decide and inform the requesting Party whether it is in a position to render the assistance required and indicate the scope and terms of the assistance that might be rendered.

2. The Parties concerned shall cooperate to facilitate the prompt provision of assistance agreed to under paragraph 1 of this Article, including, where appropriate, action to minimize the consequences and effects of the industrial accident, and to provide general assistance. Where Parties do not have bilateral or multilateral agreements which cover their arrangements for providing mutual assistance, the assistance shall be rendered in accordance with Annex X hereto, unless the Parties agree otherwise.

Article 13. Responsibility and Liability

The Parties shall support appropriate international efforts to elaborate rules, criteria and procedures in the field of responsibility and liability.

Article 14. Research and Development

The Parties shall, as appropriate, initiate and cooperate in the conduct of research into, and in the development of methods and technologies for the prevention of, preparedness for and response to industrial accidents. For these purposes, the Parties shall encourage and actively promote scientific and technological cooperation, including research into less hazardous processes aimed at limiting accident hazards and preventing and limiting the consequences of industrial accidents.

Article 15. Exchange of Information

The Parties shall, at the multilateral or bilateral level, exchange reasonably obtainable information, including the elements contained in Annex XI hereto.

Article 16. Exchange of Technology

1. The Parties shall, consistent with their laws, regulations and practices, facilitate the exchange of technology for the prevention of, preparedness for and response to the effects of industrial accidents, particularly through the promotion of:

- (a) Exchange of available technology on various financial bases;
- (b) Direct industrial contacts and cooperation;
- (c) Exchange of information and experience;
- (d) Provision of technical assistance.

2. In promoting the activities specified in paragraph 1, subparagraphs (a) to (d) of this Article, the Parties shall create favourable conditions by facilitating contacts and cooperation among appropriate organizations and individuals in both the private and the public sectors that are capable of providing technology, design and engineering services, equipment or finance.

Article 17. Competent Authorities and Points of Contact

1. Each Party shall designate or establish one or more competent authorities for the purposes of this Convention.

2. Without prejudice to other arrangements at the bilateral or multilateral level, each Party shall designate or establish one point of contact for the purpose of industrial accident notifications pursuant to Article 10, and one point of contact for the purpose of mutual assistance pursuant to Article 12. These points of contact should preferably be the same.

3. Each Party shall, within three months of the date of entry into force of this Convention for that Party, inform the other Parties, through the secretariat referred to in Article 20, which body or bodies it has designated as its point(s) of contact and as its competent authority or authorities.

4. Each Party shall, within one month of the date of decision, inform the other Parties, through the secretariat, of any changes regarding the designation(s) it has made under paragraph 3 of this Article.

5. Each Party shall keep its point of contact and industrial accident notification systems pursuant to Article 10 operational at all times.

6. Each Party shall keep its point of contact and the authorities responsible for making and receiving requests for, and accepting offers of assistance pursuant to Article 12 operational at all times.

Article 18. Conference of the Parties

1. The representatives of the Parties shall constitute the Conference of the Parties of this Convention and hold their meetings on a regular basis. The first meeting of the Conference of the Parties shall be convened not later than one year after the date of the entry into force of this Convention. Thereafter, a meeting of the Conference of the Parties shall be held at least once a year or at the written request of any Party, provided that, within six months of the request being communicated to them by the secretariat, it is supported by at least one third of the Parties.

2. The Conference of the Parties shall:

- (a) Review the implementation of this Convention;
- (b) Carry out advisory functions aimed at strengthening the ability of Parties to prevent, prepare for and respond to the transboundary effects of industrial accidents, and at facilitating the provision of technical assistance and advice at the request of parties faced with industrial accidents;
- (c) Establish, as appropriate, working groups and other appropriate mechanisms to consider matters related to the implementation and development of this Convention and, to this end, to prepare appropriate studies and other documentation and submit recommendations for consideration by the Conference of the Parties;
- (d) Fulfil such other functions as may be appropriate under the provisions of this Convention;
- (e) At its first meeting, consider and, by consensus, adopt rules of procedure for its meetings.

3. The Conference of the Parties, in discharging its functions, shall, when it deems appropriate, also cooperate with other relevant international organizations.

4. The Conference of the Parties shall, at its first meeting, establish a programme of work, in particular with regard to the items contained in Annex XII hereto. The Conference of the Parties shall also decide on the method of work, including the use of national centres and cooperation with relevant international organizations and the establishment of a system with a view to facilitating the implementation of this Convention, in particular for mutual assistance in the event of an industrial accident, and building upon pertinent existing activities within relevant international organizations. As part of the programme of work, the Conference of the Parties shall review existing national, regional and international centres, and other bodies and programmes aimed at coordinating information and efforts in the prevention of, preparedness for and response to industrial accidents, with a view to determining what additional international institutions or centres may be needed to carry out the tasks listed in Annex XII.

5. The Conference of the Parties shall, at its first meeting, commence consideration of procedures to create more favourable conditions for the exchange of technology for the prevention of, preparedness for and response to the effects of industrial accidents.

6. The Conference of the Parties shall adopt guidelines and criteria to facilitate the identification of hazardous activities for the purposes of this Convention.

Article 19. Right to Vote

1. Except as provided for in paragraph 2 of this Article, each Party to this Convention shall have one vote.

2. Regional economic integration organizations as defined in Article 27 shall, in matters within their competence, exercise their right to vote with a number of votes equal to the number of their member States which are Parties to this Convention. Such organizations shall not exercise their right to vote if their member States exercise theirs, and vice versa.

Article 20. Secretariat

The Executive Secretary of the Economic Commission for Europe shall carry out the following secretariat functions;

- (a) Convene and prepare meetings of the Parties;

(b) Transmit to the Parties reports and other information received in accordance with the provisions of this Convention;

(c) Such other functions as may be determined by the Parties.

Article 21. Settlement of Disputes

1. If a dispute arises between two or more Parties about the interpretation or application of this Convention, they shall seek a solution by negotiation or by any other method of dispute settlement acceptable to the parties to the dispute.

2. When signing, ratifying, accepting, approving or acceding to this Convention, or at any time thereafter, a Party may declare in writing to the Depositary that, for a dispute not resolved in accordance with paragraph 1 of this Article, it accepts one or both of the following means of dispute settlement as compulsory in relation to any Party accepting the same obligation:

(a) Submission of the dispute to the International Court of Justice;

(b) Arbitration in accordance with the procedure set out in Annex XIII hereto.

3. If the parties to the dispute have accepted both means of dispute settlement referred to in paragraph 2 of this Article, the dispute may be submitted only to the International Court of Justice, unless the parties to the dispute agree otherwise.

Article 22. Limitations on the Supply of Information

1. The provisions of this Convention shall not affect the rights or the obligations of Parties in accordance with their national laws, regulations, administrative provisions or accepted legal practices and applicable international regulations to protect information related to personal data, industrial and commercial secrecy, including intellectual property, or national security.

2. If a Party nevertheless decides to supply such protected information to another Party, the Party receiving such protected information shall respect the confidentiality of the information received and the conditions under which it is supplied, and shall only use that information for the purposes for which it was supplied.

Article 23. Implementation

The Parties shall report periodically on the implementation of this Convention.

Article 24. Bilateral and Multilateral Agreements

1. The Parties may, in order to implement their obligations under this Convention, continue existing or enter into new bilateral or multilateral agreements or other arrangements.

2. The provisions of this Convention shall not affect the right of Parties to take, by bilateral or multilateral agreement where appropriate, more stringent measures than those required by this Convention.

Article 25. Status of Annexes

The Annexes to this Convention form an integral part of the Convention.

Article 26. Amendments to the Convention

1. Any Party may propose amendments to this Convention.

2. The text of any proposed amendment to this Convention shall be submitted in writing to the Executive Secretary of the Economic Commission for Europe, who shall circulate it to all Parties. The Conference of the Parties shall discuss proposed amendments at its next annual meeting, provided that such proposals have been circulated to the Parties by the Executive Secretary of the Economic Commission for Europe at least ninety days in advance.

3. For amendments to this Convention - other than those to Annex I, for which the procedure is described in paragraph 4 of this Article:

(a) Amendments shall be adopted by consensus of the Parties present at the meeting and shall be submitted by the Depositary to all Parties for ratification, acceptance or approval;

(b) Instruments of ratification, acceptance or approval of amendments shall be deposited with the Depositary. Amendments adopted in accordance with this Article shall enter into force for Parties that have accepted them on the ninetieth day following the day of receipt by the Depositary of the sixteenth instrument of ratification, acceptance or approval;

(c) Thereafter, amendments shall enter into force for any other Party on the ninetieth day after that Party deposits its instruments of ratification, acceptance or approval of the amendments.

4. For amendments to Annex I:

(a) The Parties shall make every effort to reach agreement by consensus. If all efforts at consensus have been exhausted and no agreement reached, the amendments shall, as a last resort, be adopted by a nine-tenths majority vote of the Parties present and voting at the meeting. If adopted by the Conference of the Parties, the amendments shall be communicated to the Parties and recommended for approval;

(b) On the expiry of twelve months from the date of their communication by the Executive Secretary of the Economic Commission for Europe, the amendments to Annex I shall become effective for those Parties to this Convention which have not submitted a notification in accordance with the provisions of paragraph 4(c) of this Article, provided that at least sixteen Parties have not submitted such a notification;

(c) Any Party that is unable to approve an amendment to Annex I of this Convention shall so notify the Executive Secretary of the Economic Commission for Europe in writing within twelve months from the date of the communication of the adoption. The Executive Secretary shall without delay notify all Parties of any such notification received. A Party may at any time substitute an acceptance for its previous notification and the amendment to Annex I shall thereupon enter into force for that Party.

(d) For the purpose of this paragraph "Parties present and voting" means Parties present and casting an affirmative or negative vote.

Article 27. Signature

This Convention shall be open for signature at Helsinki from 17 to 18 March 1992 inclusive, and thereafter at United Nations Headquarters in New York until 18 September 1992, by States members of the Economic Commission for Europe, as well as States having consultative status with the Economic Commission for Europe pursuant to paragraph 8 of Economic and Social Council resolution 36 (IV) of 28 March 1947, and by regional economic integration organizations constituted by sovereign States members of the Economic Commission for Europe to which their member States have transferred competence in respect of matters governed by this

Convention, including the competence to enter into treaties in respect of these matters.

Article 28. Depositary

The Secretary-General of the United Nations shall act as the Depositary of this Convention.

Article 29. Ratification, Acceptance, Approval and Accession

1. This Convention shall be subject to ratification, acceptance or approval by the signatory States and regional economic integration organizations referred to in Article 27.

2. This Convention shall be open for accession by the States and organizations referred to in Article 27.

3. Any organization referred to in Article 27 which becomes Party to this Convention without any of its member States being a Party shall be bound by all the obligations under this Convention. In the case of such organizations, one or more of whose member States is a Party to this Convention, the organization and its member States shall decide on their respective responsibilities for the performance of their obligations under this Convention. In such cases, the organization and the member States shall not be entitled to exercise rights under this Convention concurrently.

4. In their instruments of ratification, acceptance, approval or accession, the regional economic integration organizations referred to in Article 27 shall declare the extent of their competence with respect to the matters governed by this Convention. These organizations shall also inform the Depositary of any substantial modification to the extent of their competence.

Article 30. Entry into Force

1. This Convention shall enter into force on the ninetieth day after the date of deposit of the sixteenth instrument of ratification, acceptance, approval or accession.

2. For the purposes of paragraph 1 of this Article, any instrument deposited by an organization referred to in Article 27 shall not be counted as additional to those deposited by States members of such an organization.

3. For each State or organization referred to in Article 27 which ratifies, accepts or approves this Convention or accedes thereto after the deposit of the sixteenth instrument of ratification, acceptance, approval or accession, this Convention shall enter into force on the ninetieth day after the date of deposit by such State or organization of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession.

Article 31. Withdrawal

1. At any time after three years from the date on which this Convention has come into force with respect to a Party, that Party may withdraw from this Convention by giving written notification to the Depositary. Any such withdrawal shall take effect on the ninetieth day after the date of the receipt of the notification by the Depositary.

2. Any such withdrawal shall not affect the application of Article 4 to an activity in respect of which a notification has been made pursuant to Article 4, paragraph 1, or a request for discussions has been made pursuant to Article 4, paragraph 2.

Article 32. Authentic Texts

The original of this Convention, of which the English, French and Russian texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

In witness whereof the undersigned, being duly authorized thereto, have signed this Convention.

Done at Helsinki, this seventeenth day of March one thousand nine hundred and ninety- two.

LIST OF SIGNATORIES – LISTE DES SIGNATAIRES

Albania	18 March 1992	Albanie	18 mars 1992
Austria	18 March 1992	Autriche	18 mars 1992
Belgium	18 March 1992	Belgique	18 mars 1992
Bulgaria	18 March 1992	Bulgarie	18 mars 1992
Canada	18 March 1992	Canada	18 mars 1992
Denmark	18 March 1992	Danemark	18 mars 1992
Estonia	18 March 1992	Estonie	18 mars 1992
European Community	18 March 1992	Communauté européenne	18 mars 1992
Finland	18 March 1992	Finlande	18 mars 1992
France	18 March 1992	France	18 mars 1992
Germany	18 March 1992	Allemagne	18 mars 1992
Greece	18 March 1992	Grèce	18 mars 1992
Hungary	18 March 1992	Hongrie	18 mars 1992
Italy	18 March 1992	Italie	18 mars 1992
Latvia	18 March 1992	Lettonie	18 mars 1992
Lithuania	18 March 1992	Lituanie	18 mars 1992
Luxembourg	20 May 1992	Luxembourg	20 mai 1992
Netherlands	18 March 1992	Pays-Bas	18 mars 1992
Norway	18 March 1992	Norvège	18 mars 1992
Poland	18 March 1992	Pologne	18 mars 1992
Portugal	9 June 1992	Portugal	9 juin 1992
Russian Federation	18 March 1992	Fédération de Russie	18 mars 1992
Spain	18 March 1992	Espagne	18 mars 1992
Sweden	18 March 1992	Suède	18 mars 1992
Switzerland	18 March 1992	Suisse	18 mars 1992
United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland	18 March 1992	Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord	18 mars 1992
United States of America	18 March 1992	Etats-Unis d'Amérique	18 mars 1992

ANNEX I

HAZARDOUS SUBSTANCES FOR THE PURPOSES OF DEFINING HAZARDOUS ACTIVITIES¹

The quantities given below relate to each activity or group of activities.

Where a substance or preparation named in Part II also falls within a category in Part I, the threshold quantity given in Part II shall be used.

For the identification of hazardous activities, Parties shall take into consideration the foreseeable possibility of aggravation of the hazards involved and the quantities of the hazardous substances and their proximity, whether under the charge of one or more operators.

PART I. *Categories of substances and preparations not specifically named in Part II*

Category	Threshold Quantity (metric tons)
1. Flammable ²	50,000
2a. Highly flammable ^{3(a) and (b)}	200
2b. Highly flammable ^{3(c)}	50,000
3. Extremely flammable ⁴	50
4. Toxic ⁵	200
5. Very toxic ⁶	20
6. Oxidizing ⁷	200
7a. Explosive, where the substance, preparation or article falls under Division 1.4 of the GHS criteria ⁸	200
7b. Explosive, where the substance, preparation or article falls under Division 1.1, 1.2, 1.3, 1.5 or 1.6 of the GHS criteria ⁸	50
8a. Dangerous for the environment – “Toxic to aquatic organisms” ⁹	500
8b. Dangerous to the environment – “Very toxic to aquatic organisms” ¹⁰	200

PART II. *Named substances*

Substance	Threshold Quantity (metric tons)
1a. Ammonium nitrate ¹¹	10,000
1b. Ammonium nitrate ¹²	5,000
1c. Ammonium nitrate ¹³	2,500
1d. Ammonium nitrate ¹⁴	50
2a. Potassium nitrate ¹⁵	10,000
2b. Potassium nitrate ¹⁶	5,000
3. Chlorine	25
4. Ethylene oxide	50
5. Hydrogen	50
6. Toluene diisocyanate	100
7. Sulphur trioxide	75
8. Lead alkyls	50
9. Phosgene	0.75
10. Methyl isocyanate	0.15
11. Liquefied extremely flammable gases (including LPG) and natural gas	200
12. Petroleum products: gasolines and naphthas; kerosenes (including jet fuels); gas oils (including diesel fuels, home heating oils and gas oil blending streams)	25,000

NOTES

1. Indicative criteria. In the absence of other appropriate criteria, Parties may use the following criteria when classifying substances or preparations for the purposes of Part I of this annex. Mixtures and preparations shall be treated in the same way as the pure substance unless they no longer exhibit equivalent properties and are not capable of producing transboundary effects.
2. **FLAMMABLE LIQUIDS:** substances and preparations having a flash point equal to or greater than 21°C and less than or equal to 55°C, supporting combustion.
3. **HIGHLY FLAMMABLE LIQUIDS**
 - (a) Substances and preparations which may become hot and finally catch fire in contact with air at ambient temperature without any input of energy (are spontaneously flammable in air);
 - (b) Substances and preparations, which have a flashpoint lower than 55°C and remain liquid under pressure, where particular processing conditions, such as high pressure or high temperature, may create major accident hazards; and
 - (c) Substances and preparations having a flash point lower than 21°C and which are not extremely flammable.
4. **EXTREMELY FLAMMABLE GASES AND LIQUIDS**
 - (a) Liquid substances and preparations which have a flash point lower than 0°C and whose boiling point (or, in the case of a boiling range, initial boiling point) at normal pressure is less than or equal to 35°C;
 - (b) Gases which are flammable in contact with air at ambient temperature and pressure, and which are in a gaseous or supercritical state; and
 - (c) Flammable and highly flammable liquid substances and preparations maintained at a temperature above their boiling point.
5. **TOXIC:** substances with properties corresponding to those in table 1 or table 2 and having physical and chemical properties capable of creating industrial accident hazards (LD – lethal dose; LC – lethal concentration).

TABLE 1

LD ₅₀ (oral)(1) mg/kg body weight 25 < LD ₅₀ ≤ 200	LD ₅₀ (dermal)(2) mg/kg body weight 50 < LD ₅₀ ≤ 400	LC ₅₀ (3) mg/l (inhalation) 0.5 < LC ₅₀ ≤ 2
(1) LD ₅₀ oral in rats		
(2) LD ₅₀ dermal in rats or rabbits		
(3) LC ₅₀ by inhalation (four hours) in rats		

TABLE 2

Discriminating dose mg/kg body weight = 5
where the acute oral toxicity in animals of the substance has been determined using the fixed-dose procedure.

6. **VERY TOXIC:** substances with properties corresponding to those in table 3 or table 4 and which, owing to their physical and chemical properties, are capable of creating industrial accident hazards (LD – lethal dose; LC – lethal concentration).

TABLE 3

LD ₅₀ (oral)(1) mg/kg body weight LD ₅₀ ≤ 25	LD ₅₀ (dermal)(2) mg/kg body weight LD ₅₀ ≤ 50	LC ₅₀ (3) mg/l (inhalation) LC ₅₀ ≤ 0.5
(1) LD ₅₀ oral in rats		
(2) LD ₅₀ dermal in rats or rabbits		
(3) LC ₅₀ by inhalation (four hours) in rats		

TABLE 4

Discriminating dose mg/kg body weight < 5
where the acute oral toxicity in animals of the substance has been determined using the fixed-dose procedure

7. OXIDIZING: substances which give rise to highly exothermic reactions when in contact with other substances, particularly flammable substances.

8. EXPLOSIVE

(a) Substances or preparations which create the risk of an explosion by shock, friction, fire or other sources of ignition;

(b) Substances or preparations which create extreme risks of explosion by shock, friction, fire or other sources of ignition; or

(c) Substances, preparations or articles covered by Class 1 of the European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road (UN/ADR), concluded on 30 September 1957, as amended.

Included in this definition are pyrotechnics, which for the purposes of this Convention are defined as substances (or mixtures of substances) designated to produce heat, light, sound, gas or smoke or a combination of such effects through self-sustained exothermic chemical reactions.

Substances and articles of Class 1 are classified in any of the divisions 1.1 to 1.6 in accordance with the UN/ADR classification scheme. The divisions concerned are:

Division 1.1: "Substances and articles which have a mass explosion hazard (a mass explosion is an explosion which affects almost the entire load virtually instantaneously)."

Division 1.2: "Substances and articles which have a projection hazard but not a mass explosion hazard."

Division 1.3: "Substances and articles which have a fire hazard and either a minor blast hazard or a minor projection hazard or both, but not a mass explosion hazard:

- (i) combustion of which gives rise to considerable radiant heat; or
- (ii) which burn one after another, producing minor blast or projection effects or both."

Division 1.4: "Substances and articles which present only a slight risk in the event of ignition or initiation during carriage. The effects are largely confined to the package and no projection of fragments of appreciable size or range is to be expected. An external fire shall not cause virtually instantaneous explosion of virtually the entire contents of the package."

Division 1.5: “Very insensitive substances having a mass explosion hazard which are so insensitive that there is very little probability of initiation or of transition from burning to detonation under normal conditions of carriage. As a minimum requirement they shall not explode in the external fire test.”

Division 1.6: “Extremely insensitive articles which do not have a mass explosion hazard. The articles contain only extremely insensitive detonating substances and demonstrate a negligible probability of accidental initiation or propagation. The risk is limited to the explosion of a single article.”

Also included in this definition are explosive or pyrotechnic substances or preparations contained in articles. In the case of articles containing explosive or pyrotechnic substances or preparations, if the quantity of the substance or preparation contained is known, that quantity shall be considered for the purposes of this Convention. If the quantity is not known, then, for the purposes of this Convention, the whole article shall be treated as explosive.

9. DANGEROUS FOR THE ENVIRONMENT (LC – lethal concentration; EC – effective concentration; IC – inhibiting concentration) – toxic to aquatic organisms with long-term adverse effects in the aquatic environment with:

- (a) Acute toxicity:
 - (i) 96 hr LC₅₀ (for fish): 1 mg/l < LC₅₀ ≤ 10 mg/l, or
 - (ii) 48 hr EC₅₀ (for daphnia): 1 mg/l < EC₅₀ ≤ 10 mg/l, or
 - (iii) 72 hr IC₅₀ (for algae): 1 mg/l < IC₅₀ ≤ 10 mg/l; and
- (b) Persistency: the substance is not readily degradable or the log Pow (log octanol/water partition coefficient) ≥ 3.0 (unless the experimentally determined bio-concentration factor BCF ≤ 100).

10. DANGEROUS FOR THE ENVIRONMENT (LC – lethal concentration; EC – effective concentration; IC – inhibiting concentration) – very toxic to aquatic organisms:

- (a) Substances very toxic to aquatic organisms, with acute toxicity:
 - (i) 96 hr LC₅₀ (for fish) ≤ 1 mg/l, or
 - (ii) 48 hr EC₅₀ (for daphnia) ≤ 1 mg/l, or
 - (iii) 72 hr IC₅₀ (for algae) ≤ 1 mg/l
- (b) Substances very toxic to aquatic organisms with long-term adverse effects in the aquatic environment with:
 - (i) Acute toxicity:
 - 96 hr LC₅₀ (for fish) ≤ 1 mg/l, or
 - 48 hr EC₅₀ (for daphnia) ≤ 1 mg/l, or
 - 72 hr IC₅₀ (for algae) ≤ 1 mg/l; and
 - (ii) Persistency: the substance is not readily degradable or the log Pow (log octanol/water partition coefficient) ≥ 3.0 (unless the experimentally determined bio-concentration factor BCF ≤ 100).

11. AMMONIUM NITRATE (10,000): fertilizers capable of self-sustaining decomposition.

This applies to ammonium nitrate-based compound/composite fertilizers (compound/composite fertilizers containing ammonium nitrate with phosphate and/or potash) in which the nitrogen content as a result of ammonium nitrate is:

(a) Between 15.75% and 24.5% by weight (15.75% and 24.5% nitrogen content by weight as a result of ammonium nitrate correspond to 45% and 70% ammonium nitrate, respectively) and which either contain no more than 0.4% total combustible/organic materials or fulfil the requirements of an appropriate test of resistance to detonation (e.g. 4-inch steel tube test);

(b) 15.75% by weight or less and unrestricted combustible materials;

and which are capable of self-sustaining decomposition according to the UN Trough Test (see United Nations Recommendations on the Transport of Dangerous Goods: Manual of Tests and Criteria, Part III, subsection 38.2).

12. AMMONIUM NITRATE (5,000): fertilizer grade.

This applies to straight ammonium nitrate-based fertilizers and to ammonium nitrate-based compound/composite fertilizers in which the nitrogen content as a result of ammonium nitrate is:

(a) more than 24.5% by weight, except for mixtures of ammonium nitrate with dolomite, limestone and/or calcium carbonate with a purity of at least 90%;

(b) more than 15.75% by weight for mixtures of ammonium nitrate and ammonium sulphate;

(c) more than 28% (28% nitrogen content by weight as a result of ammonium nitrate corresponds to 80% ammonium nitrate) by weight for mixtures of ammonium nitrate with dolomite, limestone and/or calcium carbonate with a purity of at least 90%;

and which fulfil the requirements of an appropriate test of resistance to detonation (e.g. 4-inch steel tube test).

13. AMMONIUM NITRATE (2,500): technical grade.

This applies to:

(a) Ammonium nitrate and preparations of ammonium nitrate in which the nitrogen content as a result of ammonium nitrate is:

(i) between 24.5% and 28% by weight and which contain not more than 0.4% combustible substances;

(ii) more than 28% by weight, and which contain not more than 0.2% combustible substances;

(b) Aqueous ammonium nitrate solutions in which the concentration of ammonium nitrate is more than 80% by weight.

14. AMMONIUM NITRATE (50): "off-specs" material and fertilizers not fulfilling the requirements of an appropriate test of resistance to detonation (e.g. 4-inch steel tube test).

This applies to:

(a) Material rejected during the manufacturing process and to ammonium nitrate and preparations of ammonium nitrate, straight ammonium nitrate-based fertilizers and ammonium nitrate-based compound/composite fertilizers referred to in notes 12 and 13 that are being or have been returned from the final user to a manufacturer, temporary storage or reprocessing plant for reworking, recycling or treatment for safe use because they no longer comply with the specifications of notes 12 and 13;

(b) Fertilizers referred to in note 11(a) and note 12 which do not fulfil the requirements of an appropriate test of resistance to detonation (e.g. 4-inch steel tube test).

15. POTASSIUM NITRATE (10,000): composite potassium nitrate-based fertilizers composed of potassium nitrate in prilled/granular form.

16. POTASSIUM NITRATE (5,000): composite potassium nitrate-based fertilizers composed of potassium nitrate in crystalline form.

ANNEX II

INQUIRY COMMISSION PROCEDURE PURSUANT TO ARTICLES 4 AND 5

1. The requesting Party or Parties shall notify the secretariat that it or they is (are) submitting question(s) to an inquiry commission established in accordance with the provisions of this Annex. The notification shall state the subject-matter of the inquiry. The secretariat shall immediately inform all Parties to the Convention of this submission.

2. The inquiry commission shall consist of three members. Both the requesting party and the other party to the inquiry procedure shall appoint a scientific or technical expert and the two experts so appointed shall designate by common agreement a third expert, who shall be the president of the inquiry commission. The latter shall not be a national of one of the parties to the inquiry procedure, nor have his or her usual place of residence in the territory of one of these parties, nor be employed by any of them, nor have dealt with the case in any other capacity.

3. If the president of the inquiry commission has not been designated within two months of the appointment of the second expert, the Executive Secretary of the Economic Commission for Europe shall, at the request of either party, designate the president within a further two-month period.

4. If one of the parties to the inquiry procedure does not appoint an expert within one month of its receipt of the notification by the secretariat, the other party may inform the Executive Secretary of the Economic Commission for Europe, who shall designate the president of the inquiry commission within a further two-month period. Upon designation, the president of the inquiry commission shall request the party which has not appointed an expert to do so within one month. If it fails to do so within that period, the president shall inform the Executive Secretary of the Economic Commission for Europe who shall make this appointment within a further two-month period.

5. The inquiry commission shall adopt its own rules of procedure.

6. The inquiry commission may take all appropriate measures in order to carry out its functions.

7. The parties to the inquiry procedure shall facilitate the work of the inquiry commission and in particular shall, using all means at their disposal:

(a) Provide the inquiry commission with all relevant documents, facilities and information;

(b) Enable the inquiry commission, where necessary, to call witnesses or experts and receive their evidence.

8. The parties and the experts shall protect the confidentiality of any information they receive in confidence during the work of the inquiry commission.

9. If one of the parties to the inquiry procedure does not appear before the inquiry commission or fails to present its case, the other party may request the

inquiry commission to continue the proceedings and to complete its work. Absence of a party or failure of a party to present its case shall not constitute a bar to the continuation and completion of the work of the inquiry commission.

10. Unless the inquiry commission determines otherwise because of the particular circumstances of the matter, the expenses of the inquiry commission, including the remuneration of its members, shall be borne equally by the parties to the inquiry procedure. The inquiry commission shall keep a record of all its expenses and shall furnish a final statement thereof to the parties.

11. Any Party which has an interest of a factual nature in the subject-matter of the inquiry procedure and which may be affected by an opinion in the matter may intervene in the proceedings with the consent of the inquiry commission.

12. The decisions of the inquiry commission on matters of the procedure shall be taken by majority vote of its members. The final opinion of the inquiry commission shall reflect the view of the majority of its members and shall include any dissenting view.

13. The inquiry commission shall present its final opinion within two months of the date on which it was established, unless it finds it necessary to extend this time-limit for a period which should not exceed two months.

14. The final opinion of the inquiry commission shall be based on accepted scientific principles. The final opinion shall be transmitted by the inquiry commission to the parties to the inquiry procedure and to the secretariat.

ANNEX III

PROCEDURES PURSUANT TO ARTICLE 4

1. A Party of origin may request consultations with another Party, in accordance with paragraphs 2 to 5 of this Annex, in order to determine whether that Party is an affected Party.

2. For a proposed or existing hazardous activity, the Party of origin shall, for the purposes of ensuring adequate and effective consultations, provide for the notification at appropriate levels of any Party that it considers may be an affected Party as early as possible and no later than when informing its own public about that proposed or existing activity.

For existing hazardous activities such notification shall be provided no later than two years after the entry into force of this Convention for a Party of origin.

3. The notification shall contain, inter alia:

(a) Information on the hazardous activity, including any available information or report, such as information produced in accordance with Article 6, on its possible transboundary effects in the event of an industrial accident;

(b) An indication of a reasonable time within which a response under paragraph 4 of this Annex is required, taking into account the nature of the activity; and may include the information set out in paragraph 6 of this Annex.

4. The notified Parties shall respond to the Party of origin within the time specified in the notification, acknowledging receipt of the notification and indicating whether they intend to enter into consultation.

5. If a notified Party indicates that it does not intend to enter into consultation, or if it does not respond within the time specified in the notification, the provisions set down in the following paragraphs of this Annex shall not apply. In such circumstances, the right of a Party of origin to determine whether to carry out an

assessment and analysis on the basis of its national law and practice is not prejudiced.

6. Upon receipt of a response from a notified Party indicating its desire to enter into consultation, the Party of origin shall, if it has not already done so, provide to the notified Party:

(a) Relevant information regarding the time schedule for analysis, including an indication of the time schedule for the transmittal of comments;

(b) Relevant information on the hazardous activity and its transboundary effects in the event of an industrial accident;

(c) The opportunity to participate in evaluations of the information or any report demonstrating possible transboundary effects.

7. An affected Party shall, at the request of the Party of origin, provide the latter with reasonably obtainable information relating to the area under the jurisdiction of the affected Party capable of being affected, where such information is necessary for the preparation of the assessment and analysis and measures. The information shall be furnished promptly and, as appropriate, through a joint body where one exists.

8. The Party of origin shall furnish the affected Party directly, as appropriate, or, where one exists, through a joint body with the analysis and evaluation documentation as described in Annex V, paragraphs 1 and 2.

9. The Parties concerned shall inform the public in areas reasonably capable of being affected by the hazardous activity and shall arrange for the distribution of the analysis and evaluation documentation to it and to authorities in the relevant areas. The Parties shall ensure them an opportunity for making comments on, or objections to, the hazardous activity and shall arrange for their views to be submitted to the competent authority of the Party of origin, either directly to that authority or, where appropriate, through the Party of origin, within a reasonable time.

10. The Party of origin shall, after completion of the analysis and evaluation documentation, enter without undue delay into consultations with the affected Party concerning, inter alia, the transboundary effects of the hazardous activity in the event of an industrial accident, and measures to reduce or eliminate its effects. The consultations may relate to:

(a) Possible alternatives to the hazardous activity, including the no-action alternative, and possible measures to mitigate transboundary effects at the expense of the Party of origin;

(b) Other forms of possible mutual assistance for reducing any transboundary effects;

(c) Any other appropriate matters.

The Parties concerned shall, on the commencement of such consultations, agree on a reasonable time-frame for the duration of the consultation period. Any such consultations may be conducted through an appropriate joint body, where one exists.

11. The Parties concerned shall ensure that due account is taken of the analysis and evaluation, as well as of the comments received pursuant to paragraph 9 of this Annex and of the outcome of the consultations referred to in paragraph 10 of this Annex.

12. The Party of origin shall notify the affected Parties of any decision on the activity, along with the reasons and considerations on which it was based.

13. If, after additional and relevant information concerning the transboundary effects of a hazardous activity and which was not available at the time consultations were held with respect to that activity, becomes available to a Party concerned, that Party shall immediately inform the other Party or Parties concerned. If one of the Parties concerned so requests, renewed consultations shall be held.

ANNEX IV

PREVENTIVE MEASURES PURSUANT TO ARTICLE 6

The following measures may be carried out, depending on national laws and practices, by Parties, competent authorities, operators, or by joint efforts:

1. The setting of general or specific safety objectives;
2. The adoption of legislative provisions or guidelines concerning safety measures and safety standards;
3. The identification of those hazardous activities which require special preventive measures, which may include a licensing or authorization system;
4. The evaluation of risk analyses or of safety studies for hazardous activities and an action plan for the implementation of necessary measures;
5. The provision to the competent authorities of the information needed to assess risks;
6. The application of the most appropriate technology in order to prevent industrial accidents and protect human beings and the environment;
7. The undertaking, in order to prevent industrial accidents, of the appropriate education and training of all persons engaged in hazardous activities on-site under both normal and abnormal conditions;
8. The establishment of internal managerial structures and practices designed to implement and maintain safety regulations effectively;
9. The monitoring and auditing of hazardous activities and the carrying out of inspections.

ANNEX V

ANALYSIS AND EVALUATION

1. The analysis and evaluation of the hazardous activity should be performed with a scope and to a depth which vary depending on the purpose for which they are carried out.
2. The following table illustrates, for the purposes of the related Articles, matters which should be considered in the analysis and evaluation, for the purposes listed,

<u>Purpose of analysis</u>	<u>Matters to be considered,</u>
Emergency planning Under Article 8	(1) The quantities and properties of hazardous substances on the site, (2) Brief descriptive scenarios of a representative sample of industrial accidents possibly arising from the hazardous activity, including an indication of the likelihood of each, (3) For each scenario:

- (a) The approximate quantity of a release,
- (b) The extent and severity of the resulting consequences both for people and for the non-human environment in favorable and unfavorable conditions, including the extent of resulting hazard zones,
- (c) The time-scale within which the industrial accident could develop from the initiating event,
- (d) Any action which could be taken to minimize the likelihood of escalation.
- (4) The size and distribution of the population in the vicinity, including any large concentrations of people potentially in the hazard zone,
- (5) The age, mobility and susceptibility of that population

Decision – making on.
siting under
Article 7

In addition to items (1) to (5) above:

- (6) The severity of the harm inflicted on people and the environment, depending on the nature and circumstances of the release,
- (7) The distance from the location of the hazardous activity at which harmful effects on people and the environment may reasonably occur in the event of an industrial accident,
- (8) The same information not only for the present situation but also for planned or reasonably foreseeable future developments.

Information to the
public under
Article 9

In addition to items (1) to (4) above:

- (9) The people who may be affected by an industrial Accident

Preventive measures
Under Article 6

In addition to items (4) to (9) above, more detailed versions of the descriptions and assessments set out in Items (1) to (3) will be needed for preventive measures. In addition to those descriptions and assessments, the following matters should also be covered:

- (10) The conditions and quantities in which hazardous materials are handled,
- (11) A list of the scenarios for the types of industrial accidents with serious effects, to include examples covering the full range of incident size and the possibility of effects from adjacent activities,
- (12) For each scenario, a description of the events which could initiate an industrial accident and the steps whereby it could escalate,
- (13) An assessment, at least in general terms, of the

likelihood of each step occurring, taking into account the arrangements in (14),

(14) A description of the preventive measures in terms of both equipment and procedures designed to minimize the likelihood of each step occurring,

(15) An assessment of the effects that deviations from normal operating conditions could have, and the consequent arrangements for safe shut-down of the hazardous activity or any part thereof in an emergency, and of the need for staff training to ensure that potentially serious deviations are recognized at an early stage and appropriate action taken,

(16) An assessment of the extent to which modifications, repair work and maintenance work on the hazardous activity could place the control measures at risk, and the consequent arrangements to ensure that control is maintained.

ANNEX VI

DECISION-MAKING ON SITING PURSUANT TO ARTICLE 7

The following illustrates the matters which should be considered pursuant to Article 7:

1. The results of risk analysis and evaluation, including an evaluation pursuant to Annex V of the physical characteristics of the area in which the hazardous activity is being planned;
2. The results of consultations and public participation processes;
3. An analysis of the increase or decrease of the risk caused by any development in the territory of the affected Party in relation to an existing hazardous activity in the territory of the Party of origin;
4. The evaluation of the environmental risks, including any transboundary effects;
5. An evaluation of the new hazardous activities which could be a source of risk;
6. A consideration of the siting of new, and significant modifications to existing hazardous activities at a safe distance from existing centres of population, as well as the establishment of a safety area around hazardous activities; within such areas, developments which would increase the populations at risk, or otherwise increase the severity of the risk, should be closely examined.

ANNEX VII

EMERGENCY PREPAREDNESS MEASURES PURSUANT TO ARTICLE 8

1. All contingency plans, both on- and off-site, should be coordinated to provide a comprehensive and effective response to industrial accidents.
2. The contingency plans should include the actions necessary to localize emergencies and to prevent or minimize their transboundary effects. They also

include arrangements for warning people and, where appropriate, arrangements for their evacuation, other protective or rescue actions and health services.

3. Contingency plans should give on-site personnel, people who might be affected off site and rescue forces, details of technical and organizational procedures which are appropriate for response in the event of an industrial accident capable of having transboundary effects and to prevent and minimize effects on people and the environment, both on and off site.

4. Examples of matters which could be covered by on-site contingency plans include:

(a) Organizational roles and responsibilities on site for dealing with an emergency;

(b) A description of the action which should be taken in the event of an industrial accident, or an imminent threat thereof, in order to control the condition or event, or details of where such a description can be found;

(c) A description of the equipment and resources available;

(d) Arrangements for providing early warning of industrial accidents to the public authority responsible for the off-site emergency response, including the type of information which should be included in an initial warning and the arrangements for providing more detailed information as it becomes available;

(e) Arrangements for training personnel in the duties they will be expected to perform.

5. Examples of matters which could be covered by off-site contingency plans include:

(a) Organizational roles and responsibilities off-site for dealing with an emergency, including how integration with on-site plans is to be achieved;

(b) Methods and procedures to be followed by emergency and medical personnel;

(c) Methods for rapidly determining the affected area;

(d) Arrangements for ensuring that prompt industrial accident notification is made to affected or potentially affected Parties and that that liaison is maintained subsequently;

(e) Identification of resources necessary to implement the plan and the arrangements for coordination;

(f) Arrangements for providing information to the public including, where appropriate, the arrangements for reinforcing and repeating the information provided to the public pursuant to article 9;

(g) Arrangements for training and exercises.

6. Contingency plans could include the measures for treatment; collection; clean-up; storage; removal and safe disposal of hazardous substances and contaminated material; and restoration.

ANNEX VIII

INFORMATION TO THE PUBLIC PURSUANT TO ARTICLE 9

1. The name of the company, address of the hazardous activity and identification by position held of the person giving the information;

2. An explanation in simple terms of the hazardous activity, including the risks;
3. The common names or the generic names or the general danger classification of the substances and preparations which are involved in the hazardous activity, with an indication of their principal dangerous characteristics;
4. General information resulting from an environmental impact assessment, if available and relevant;
5. The general information relating to the nature of an industrial accident that could possibly occur in the hazardous activity, including its potential effects on the population and the environment;
6. Adequate information on how the affected population will be warned and kept informed in the event of an industrial accident;
7. Adequate information on the actions the affected population should take and on the behaviour they should adopt in the event of an industrial accident;
8. Adequate information on arrangements made regarding the hazardous activity, including liaison with the emergency services, to deal with industrial accidents, to reduce the severity of the industrial accidents and to mitigate their effects;
9. General information on the emergency services' off-site contingency plan, drawn up to cope with any off-site effects, including the transboundary effects of an industrial accident;
10. General information on special requirements and conditions to which the hazardous activity is subject according to the relevant national regulations and/or administrative provisions, including licensing or authorization systems;
11. Details of where further relevant information can be obtained.

ANNEX IX

INDUSTRIAL ACCIDENT NOTIFICATION SYSTEMS PURSUANT TO ARTICLE 10

1. The industrial accident notification systems shall enable the speediest possible transmission of data and forecasts according to previously determined codes using compatible data-transmission and data-treatment systems for emergency warning and response, and for measures to minimize and contain the consequences of transboundary effects, taking account of different needs at different levels.
2. The industrial accident notification shall include the following:
 - (a) The type and magnitude of the industrial accident, the hazardous substances involved (if known), and the severity of its possible effects;
 - (b) The time of occurrence and exact location of the accident;
 - (c) Such other available information as necessary for an efficient response to the industrial accident.
3. The industrial accident notification shall be supplemented at appropriate intervals, or whenever required, by further relevant information on the development of the situation concerning transboundary effects.

4. Regular tests and reviews of the effectiveness of the industrial accident notification systems shall be undertaken, including the regular training of the personnel involved.
Where appropriate, such tests, reviews and training shall be performed jointly.

ANNEX X

MUTUAL ASSISTANCE PURSUANT TO ARTICLE 12

1. The overall direction, control, coordination and supervision of the assistance is the responsibility of the requesting Party. The personnel involved in the assisting operation shall act in accordance with the relevant laws of the requesting Party. The appropriate authorities of the requesting Party shall cooperate with the authority designated by the assisting Party, pursuant to Article 17, as being in charge of the immediate operational supervision of the personnel and the equipment provided by the assisting Party.

2. The requesting Party shall, to the extent of its capabilities, provide local facilities and services for the proper and effective administration of the assistance, and shall ensure the protection of personnel, equipment and materials brought into its territory by, or on behalf of, the assisting Party for such a purpose.

3. Unless otherwise agreed by the Parties concerned, assistance shall be provided at the expense of the requesting Party. The assisting Party may at any time waive wholly or partly the reimbursement of costs.

4. The requesting Party shall use its best efforts to afford to the assisting Party and persons acting on its behalf the privileges, immunities or facilities necessary for the expeditious performance of their assistance functions. The requesting Party shall not be required to apply this provision to its own nationals or permanent residents or to afford them the privileges and immunities referred to above.

5. A Party shall, at the request of the requesting or assisting Party, endeavour to facilitate the transit through its territory of duly notified personnel, equipment and property involved in the assistance to and from the requesting Party.

6. The requesting Party shall facilitate the entry into, stay in and departure from its national territory of duly notified personnel and of equipment and property involved in the assistance.

7. With regard to acts resulting directly from the assistance provided, the requesting Party shall, in respect of the death of or injury to persons, damage to or loss of property, or damage to the environment caused within its territory in the course of the provision of the assistance requested, hold harmless and indemnify the assisting Party or persons acting on its behalf and compensate them for death or injury suffered by them and for loss of or damage to equipment or other property involved in the assistance. The requesting Party shall be responsible for dealing with claims brought by third parties against the assisting Party or persons acting on its behalf.

8. The Parties concerned shall cooperate closely in order to facilitate the settlement of legal proceedings and claims which could result from assistance operations.

9. Any Party may request assistance relating to the medical treatment or the temporary relocation in the territory of another Party of persons involved in an accident.

10. The affected or requesting Party may at any time, after appropriate consultations and by notification, request the termination of assistance received or provided under this Convention. Once such a request has been made, the Parties concerned shall consult one another with a view to making arrangements for the proper termination of the assistance.

ANNEX XI

EXCHANGE OF INFORMATION PURSUANT TO ARTICLE 15

Information shall include the following elements, which can also be the subject of multilateral and bilateral cooperation:

- (a) Legislative and administrative measures, policies, objectives and priorities for prevention, preparedness and response, scientific activities and technical measures to reduce the risk of industrial accidents from hazardous activities, including the mitigation of transboundary effects;
- (b) Measures and contingency plans at the appropriate level affecting other Parties;
- (c) Programmes for monitoring, planning, research and development, including their implementation and surveillance;
- (d) Measures taken regarding prevention of, preparedness for and response to industrial accidents;
- (e) Experience with industrial accidents and cooperation in response to industrial accidents with transboundary effects;
- (f) The development and application of the best available technologies for improved environmental protection and safety;
- (g) Emergency preparedness and response;
- (h) Methods used for the prediction of risks, including criteria for the monitoring and assessment of transboundary effects.

ANNEX XII

TASKS FOR MUTUAL ASSISTANCE PURSUANT TO ARTICLE 18, PARAGRAPH 4

1. Information and data collection and dissemination

- (a) Establishment and operation of an industrial accident notification system that can provide information on industrial accidents and on experts, in order to involve the experts as rapidly as possible in providing assistance;
- (b) Establishment and operation of a data bank for the reception, processing and distribution of necessary information on industrial accidents, including their effects, and also on measures applied and their effectiveness;
- (c) Elaboration and maintenance of a list of hazardous substances, including their relevant characteristics, and of information on how to deal with those in the event of an industrial accident;
- (d) Establishment and maintenance of a register of experts to provide consultative and other kinds of assistance regarding preventive, preparedness and response measures, including restoration measures;
- (e) Maintenance of a list of hazardous activities;

(f) Production and maintenance of a list of hazardous substances covered by the provisions of Annex I, Part I.

2. Research, training and methodologies

(a) Development and provision of models based on experience from industrial accidents, and scenarios for preventive, preparedness and response measures;

(b) Promotion of education and training, organization of international symposia and promotion of cooperation in research and development.

3. Technical assistance

(a) Fulfillment of advisory functions aimed at strengthening the ability to apply preventive, preparedness and response measures;

(b) Undertaking, at the request of a Party, of inspections of its hazardous activities and the provision of assistance in organizing its national inspections according to the requirements of this Convention.

4. Assistance in the case of an emergency

Provision, at the request of a Party, of assistance by, inter alia, sending experts to the site of an industrial accident to provide consultative and other kinds of assistance in response to the industrial accident.

ANNEX XIII

ARBITRATION

1. The claimant Party or Parties shall notify the secretariat that the Parties have agreed to submit the dispute to arbitration pursuant to Article 21, paragraph 2 of this Convention. The notification shall state the subject-matter of arbitration and include, in particular, the Articles of this Convention, the interpretation or application of which is at issue. The secretariat shall forward the information received to all Parties to this Convention.

2. The arbitral tribunal shall consist of three members. Both the claimant Party or Parties and the other Party or Parties to the dispute shall appoint an arbitrator, and the two arbitrators so appointed shall designate by common agreement the third arbitrator, who shall be the president of the arbitral tribunal. The latter shall not be a national of one of the parties to the dispute, nor have his or her usual place of residence in the territory of one of these parties, nor be employed by any of them, nor have dealt with the case in any other capacity.

3. If the president of the arbitral tribunal has not been designated within two months of the appointment of the second arbitrator, the Executive Secretary of the Economic Commission for Europe shall, at the request of either party to the dispute, designate the president within a further two-month period.

4. If one of the parties to the dispute does not appoint an arbitrator within two months of the receipt of the request, the other party may so inform the Executive Secretary of the Economic Commission for Europe, who shall designate the president of the arbitral tribunal within a further two-month period. Upon designation, the president of the arbitral tribunal shall request the party which has not appointed an arbitrator to do so within two months. If it fails to do so within that period, the president shall inform the Executive Secretary of the Economic Commission for Europe, who shall make this appointment within a further two month period.

5. The arbitral tribunal shall render its decision in accordance with international law and in accordance with the provisions of this Convention.

6. Any arbitral tribunal constituted under the provisions set out herein shall draw up its own rules of procedure.

7. The decisions of the arbitral tribunal, both on procedure and on substance, shall be taken by majority vote of its members.

8. The tribunal may take all appropriate measures to establish the facts.

9. The parties to the dispute shall facilitate the work of the arbitral tribunal and, in particular shall, using all means at their disposal:

(a) Provide the tribunal with all relevant documents, facilities and information;

(b) Enable the tribunal, where necessary, to call witnesses or experts and receive their evidence.

10. The parties to the dispute and the arbitrators shall protect the confidentiality of any information they receive in confidence during the proceedings of the arbitral tribunal.

11. The arbitral tribunal may, at the request of one of the parties, recommend interim measures of protection.

12. If one of the parties to the dispute does not appear before the arbitral tribunal or fails to defend its case, the other party may request the tribunal to continue the proceedings and to render its final decision. Absence of a party or failure of a party to defend its case shall not constitute a bar to the proceedings.

13. The arbitral tribunal may hear and determine counter-claims arising directly out of the subject-matter of the dispute.

14. Unless the arbitral tribunal determines otherwise because of the particular circumstances of the case, the expenses of the tribunal, including the remuneration of its members, shall be borne equally by the parties to the dispute. The tribunal shall keep a record of all its expenses and shall furnish a final statement thereof to the parties to the dispute.

15. Any Party to this convention which has an interest of a legal nature in the subject matter of the dispute and which may be affected by a decision in the case, may intervene in the proceedings with the consent of the tribunal.

16. The arbitral tribunal shall render its award within five months of the date on which it is established unless it finds it necessary to extend the time-limit for a period which should not exceed five months.

17. The award of the arbitral tribunal shall be accompanied by a statement of reasons. It shall be final and binding upon all parties to the dispute. The award will be transmitted by the arbitral tribunal to the parties to the dispute and to the secretariat. The secretariat will forward the information received to all Parties to this Convention.

18. Any dispute which may arise between the parties concerning the interpretation or execution of the award may be submitted by either party to the arbitral tribunal which made the award or, if the latter cannot be seized thereof, to another tribunal constituted for this purpose in the same manner as the first.

KONVENCIJA O PREKOGRANIČNIM EFEKTIMA INDUSTRIJSKIH UDESA

PREAMBULA

Strane ove konvencije,

Imajući u vidu posebnu važnost, u interesu sadašnjih i budućih generacija, zaštite ljudi i životne sredine od efekata industrijskih udesa,

Uviđajući važnost i hitnost sprečavanja ozbiljnih negativnih efekata industrijskih udesa na ljude i životnu sredinu i unapređivanja svih mera koje podstiču racionalnu, ekonomsku i delotvornu upotrebu mera sprečavanja, mera pripravnosti i odgovora, kako bi se omogućio za životnu sredinu prihvatljiv i održivi ekonomski razvoj,

Uzimajući u obzir činjenicu da se efekti industrijskih udesa mogu osetiti preko granica i da zahtevaju saradnju među državama,

Potvrđujući potrebu da se unapređuje aktivna međunarodna saradnja među zainteresovanim državama pre, u toku i posle nesreće, kako bi se učvrstile odgovarajuće politike i ojačala i koordinirala akcija na svim odgovarajućim nivoima radi unapređenja sprečavanja, pripravnosti i odgovora u slučaju prekograničnih efekata industrijskih udesa,

Konstatujući važnost i korisnost bilateralnih i multilateralnih aranžmana za sprečavanje, pripravnost i odgovor na efekte industrijskih udesa,

Svesne uloge koju u tom smislu ima Ekonomska Komisija Ujedinjenih nacija za Evropu (ECE) i podsećajući, između ostalog, na ECE Kodeks ponašanja kod zagađenja prekograničnih kopnenih voda u slučaju udesa i Konvenciju o proceni uticaja na životnu sredinu u prekograničnom kontekstu,

Imajući u vidu relevantne odredbe Završnog akta Konferencije o bezbednosti i saradnji u Evropi (KEBS), Zaključni dokument sastanka predstavnika država učesnica KEBS-a u Beču i zaključak sastanka KEBS-a o zaštiti životne sredine u Sofiji, kao i relevantne aktivnosti i mehanizme Programa Ujedinjenih nacija za zaštitu životne sredine (UNEP), naročito na APELL program, Međunarodne organizacije rada (ILO), posebno Kodeks ponašanja kod sprečavanja velikih industrijskih udesa i drugih relevantnih međunarodnih organizacija,

Razmatrajući odgovarajuće odredbe Deklaracije Konferencije Ujedinjenih nacija o čovekovoј sredini, naročito princip 21, prema kome, u skladu sa Poveljom Ujedinjenih nacija i principima međunarodnog prava, države imaju suvereno pravo na korišćenje vlastitih resursa u skladu sa svojim vlastitim politikama zaštite životne sredine i odgovornost da obezbede da aktivnosti u okviru njihove nadležnosti ili kontrole ne prouzrokuju štetu po životnu sredinu drugih država ili područja izvan granica nacionalne nadležnosti,

Uzimajući u obzir princip zagađivač plaća, kao opšti princip međunarodnog prava zaštite životne sredine,

Naglašavajući principe međunarodnog prava i običaja, naročito principe dobrosusedskih odnosa, reciprociteta, nediskriminacije i dobre volje.

Sporazumele su se o sledećem:

Član 1. Definicije

Za svrhe ove konvencije,

(a) "Industrijski udes" znači nekontrolisani događaj za vreme bilo koje aktivnosti koja uključuje opasne materije, bilo:

(i) U instalaciji, na primer za vreme proizvodnje, upotrebe, skladištenja, rukovanja ili odlaganja; ili

(ii) Prilikom transporta, u meri u kojoj je regulisano stavom 2 (d) člana 2;

(b) "Opasna aktivnost" znači bilo koju aktivnost u kojoj je prisutna ili može biti prisutna jedna ili više opasnih materija u količinama koje su na kvantitativnoj granici ili prelaze kvantitativnu granicu navedenu u ovde priloženom Aneksu I i koje mogu da prouzrokuju prekogranične efekte;

(c) "Efekti" znače bilo koje direktne ili indirektne, neposredne ili odložene negativne uticaje koje je prouzrokovao neki industrijski udes, a koji pogađaju, između ostalog:

(i) Ljude, floru i faunu;

(ii) Tlo, vodu, vazduh i pejzaž;

(iii) Interakciju između faktora pod (i) i (ii);

(iv) Materijalna dobra i kulturno nasleđe, uključujući istorijske spomenike;

(d) "Prekogranični efekti" znače ozbiljne posledice u okviru nadležnosti jedne Strane koje su ishod industrijskog udesa nastalog u okviru nadležnosti druge Strane;

(e) "Operator" znači bilo koje fizičko ili pravno lice, uključujući organe javne vlasti, zaduženo za, na primer, nadgledanje, planiranje sprovođenja ili sprovođenje aktivnosti;

(f) "Strana" znači, osim ako se u tekstu drugačije ne ukaže, Ugovornu Stranu ove konvencije;

(g) "Strana porekla" znači bilo koju Stranu ili Strane pod čijom nadležnosti dolazi do industrijskog udesa ili može da dođe do industrijskog udesa;

(h) "Pogođena Strana" znači bilo koju Stranu ili Strane koje su pogođene ili mogu biti pogođene prekograničnim efektima industrijskog udesa;

(i) "Zainteresovane Strane" znači bilo koju Stranu porekla i bilo koju pogođenu Stranu;

(j) "Javnost" znači jedno ili više fizičkih ili pravnih lica.

Član 2. Obim

1. Ova konvencija će se primenjivati na sprečavanje, pripravnost i odgovor na industrijske udese koji mogu prouzrokovati prekogranične efekte, uključujući efekte takvih udesa prouzrokovanih prirodnim katastrofama i na međunarodnu saradnju vezanu za međusobnu pomoć, istraživanje i razvoj, razmenu informacija i razmenu tehnologije u oblasti sprečavanja, pripravnosti i odgovora na industrijske udese.

2. Ova konvencija se neće primenjivati na:

(a) Nuklearne udese ili radiološke vanredne situacije;

(b) Nesreće na vojnim instalacijama;

(c) Oštećenja brane, sa izuzetkom efekata industrijskih udesa prouzrokovanih takvim oštećenjima;

- (d) Saobraćajne udese na zemlji sa izuzetkom:
- (i) Odgovora na takve udese u vanrednim situacijama;
- (ii) Prevoza na licu mesta opasne aktivnosti;
- (e) Slučajno ispuštanje genetički modificiranih organizama;
- (f) Udese prouzrokovane aktivnostima u morskoj životnoj sredini, uključujući istraživanje i eksploataciju morskog dna;
- (g) Ispuštanje nafte ili drugih štetnih supstanci u more.

Član 3. Opšte odredbe

1. Strane će, uzimajući u obzir napore koji su već uloženi na nacionalnom i međunarodnom nivou, preduzeti odgovarajuće mere i sarađivati u okviru ove konvencije, u cilju zaštite ljudi i životne sredine od industrijskih udesa, time što će sprečavati koliko god je to moguće takve udese, smanjivati njihovu učestalost i težinu i ublažavati njihove efekte. U tom cilju će se primenjivati mere sprečavanja, pripravnosti i odgovora, uključujući mere obnove.

2. Strane će, putem razmene informacija, konsultacija i drugih mera saradnje i bez nepotrebnog odlaganja, razvijati i sprovoditi politike i strategije za smanjivanje rizika industrijskih udesa i poboljšanje mera sprečavanja, pripravnosti i odgovora, uključujući i mere obnove, uzimajući u obzir, u cilju izbegavanja nepotrebnog ponavljanja, napore koji su već uloženi na nacionalnom i međunarodnom nivou.

3. Strane će obezbediti da operater bude obavezan da preduzme sve potrebne mere za bezbedno izvođenje opasne aktivnosti i sprečavanje industrijskih udesa.

4. U cilju sprovođenja odredbi ove konvencije, Strane će preduzeti odgovarajuće zakonske, regulatome, administrativne i finansijske mere za sprečavanje, pripravnost i odgovor na industrijske udese.

5. Odredbe ove konvencije neće štetiti bilo kojim obavezama Strana u skladu sa međunarodnim pravom u pogledu industrijskih udesa i opasnih aktivnosti.

Član 4. Identifikacija, konsultacije i savetovanje

1. U cilju preduzimanja mera sprečavanja i donošenja mera pripravnosti, Strana porekla će preduzeti mere, koje su prikladne, da identifikuje opasne aktivnosti u okviru svoje nadležnosti i da obezbedi da pogođene Strane budu obaveštene o svakoj takvoj predloženoj ili postojećoj aktivnosti.

2. Zainteresovane Strane će, na inicijativu bilo koje od njih, pokrenuti diskusije o identifikaciji takvih opasnih aktivnosti, koje, po logici stvari, mogu izazvati prekogranične efekte. Ukoliko se zainteresovane Strane ne saglase o tome da li neka aktivnost spada u opasnu aktivnost, svaka takva Strana može, osim ako se zainteresovane Strane ne saglase o drugom načinu rešavanja ovog pitanja, podneti ovo pitanje istražnoj komisiji, u skladu sa odredbama ovde priloženog Aneksa II, radi dobijanja saveta.

3. Strane će, u odnosu na predložene ili postojeće opasne aktivnosti, primenjivati procedure koje su date u ovde priloženom Aneksu III.

4. Kada opasna aktivnost podleže proceni uticaja na životnu sredinu u skladu sa Konvencijom o proceni uticaja na životnu sredinu u prekograničnom kontekstu i kada ta procena uključuje prekogranične efekte industrijskih udesa koji proističu iz opasne aktivnosti koja se izvršava u skladu sa uslovima ove konvencije, konačna

odluka doneta u smislu Konvencije o proceni uticaja na životnu sredinu u prekograničnom kontekstu će ispunjavati relevantne zahteve ove konvencije.

Član 5. Dogovorno proširenje

Zainteresovane Strane treba da, na inicijativu bilo koje od njih, pokrenu diskusije o tome da li aktivnost koja nije pokrivena Aneksom I smatraju opasnom aktivnošću. Posle međusobnog sporazuma, one mogu koristiti savetodavni mehanizam po sopstvenom izboru ili istražnu komisiju u skladu sa Aneksom II, radi savetovanja. Tamo gde se zainteresovane Strane saglase, ova konvencija, ili bilo koji njen deo, će se primenjivati na aktivnost koja je u pitanju kao da je ona opasna aktivnost.

Član 6. Sprečavanje

1, Strane će preduzeti odgovarajuće mere za sprečavanje industrijskih udesa, uključujući mere za pokretanje akcije operatera u cilju smanjenja rizika od industrijskih udesa. Takve mere mogu da uključe, ali nisu ograničene samo na one navedene u ovde priloženom Aneksu IV.

2. Kada je reč o bilo kojoj opasnoj aktivnosti, Strana porekla će zahtevati od operatera da opasnu aktivnost izvede bezbedno tako što će obezbediti informacije kao što su osnovne pojedinosti o procesu, uključujući, ali ne ograničavajući se na analizu i ocenu kako je detaljno izloženo u Aneksu V ovde priloženom.

Član 7. Odlučivanje o lokaciji

U okviru svog pravnog sistema, Strana porekla će, sa ciljem da minimizira rizik po stanovništvo i životnu sredinu svih pogođenih Strana, tražiti da se utvrde politike o lokaciji novih opasnih aktivnosti i značajnim promenama postojećih opasnih aktivnosti. U okviru svojih pravnih sistema, pogođene Strane će tražiti utvrđivanje politika o značajnom razvoju u oblastima koje bi mogle biti pogođene prekograničnim efektima industrijskog udesa koji proističu iz opasne aktivnosti, kako bi minimizirale rizik. U razradi i utvrđivanju ovih politika, Strane treba da razmotre pitanja izložena u Aneksu V, stav 2, tačke (1) do (8) i ovde priloženom Aneksu VI.

Član 8. Pripravnost u vanrednim situacijama

1. Strane će preduzeti odgovarajuće mere za utvrđivanje i održavanje adekvatne pripravnosti u vanrednim situacijama, kako bi odgovorile na industrijske udesa. Strane će obezbediti da se mere pripravnosti preduzimaju radi ublažavanja prekograničnih efekata takvih udesa, s tim da dužnosti na lokaciji preuzmu operateri. Ove mere mogu uključivati, ali nisu ograničene na mere koje su date u Aneksu VII ovde priloženom. Zainteresovane strane će posebno obaveštavati jedna drugu o svojim planovima zaštite od udesa.

2. Strana porekla će za opasne aktivnosti obezbediti pripremu i primenu internih planova zaštite od udesa, uključujući odgovarajuće mere odgovora i druge mere za sprečavanje i minimiziranje prekograničnih efekata. Strana porekla će dostaviti drugim zainteresovanim stranama elemente kojima raspolaže za razradu planova zaštite od udesa.

3. Svaka Strana će za opasne aktivnosti obezbediti pripremu i primenu eksternih planova zaštite od udesa, koji obuhvataju mere koje treba preduzeti na njenoj teritoriji kako bi se sprečili i minimizirali prekogranični efekti. U pripremi ovih planova, uzeće se u obzir zaključci, analize i ocene, a naročito pitanja izložena u Aneksu V, stav 2, tačke (1) do (5). Zainteresovane strane će nastojati da takvi planovi budu kompatibilni. Gde je odgovarajuće, izradiće se zajednički eksterni

planovi zaštite od udesa, kako bi se olakšalo usvajanje odgovarajućih mera odgovora.

4. Planove zaštite od udesa treba redovno razmatrati ili kada okolnosti tako zahtevaju, uzimajući u obzir iskustvo stečeno u postupanju u stvarnim vanrednim situacijama.

Član 9. Obaveštavanje i učešće javnosti

1. Strane će obezbediti, da se odgovarajuće informacije daju javnosti u oblastima koje mogu biti pogođene industrijskim udesom koji proističe iz opasne aktivnosti. Ove informacije će se prenositi onim kanalima koje Strane smatraju odgovarajućim, obuhvataće elemente sadržane u Aneksu VIII ovde priloženom i treba da uzimaju u obzir pitanja izložena u Aneksu V, stav 2, tačke (1) do (4) i (9).

2. Strana porekla će, u skladu sa odredbama ove konvencije i kad god je moguće i odgovarajuće, pružiti javnosti priliku da učestvuje u odgovarajućim postupcima u oblastima koje mogu biti pogođene, sa ciljem da objavi svoje stavove i zabrinutost u pogledu mera sprečavanja i mera pripravnosti i obezbediće da se javnosti pogođene Strane pruži ista mogućnost kao i javnosti Strane porekla.

3. Strane će, u skladu sa svojim pravnim sistemima i ako žele, obezbediti, na bazi reciprociteta, fizičkim i pravnim licima koja su pogođena ili mogu biti pogođena prekograničnim efektima industrijskog udesa na teritoriji Strane, pristup i učešće u relevantnom administrativnom i sudskom postupku, uključujući mogućnost pokretanja pravnog postupka i ulaganja žalbe na odluku koja pogađa njihova prava, koji su isti kao postupci koji postoje za lica u okviru njihove sopstvene nadležnosti.

Član 10. Sistemi obaveštavanja o industrijskom udesu

1. Strane će, sa ciljem pribavljanja i slanja obaveštenja o industrijskom udesu koja sadrže informacije potrebne da bi se delovalo protiv prekograničnih efekata, obezbediti uspostavljanje i delovanje kompatibilnih i efikasnih sistema obaveštavanja o industrijskim udesima i to na odgovarajućim nivoima.

2. U slučaju industrijskog udesa ili neposredne pretnje industrijskog udesa, koji prouzrokuje ili može prouzrokovati prekogranične efekte, Strana porekla će obezbediti da se pogođene Strane, bez odlaganja, obaveste na odgovarajućim nivoima putem sistema obaveštavanja o industrijskim udesima. Takvo obaveštavanje će obuhvatiti elemente sadržane u ovde priloženom Aneksu IX.

3. Zainteresovane strane će obezbediti da se, u slučaju industrijskog udesa ili neposredne pretnje industrijskog udesa, planovi zaštite od udesa pripremljeni u skladu sa članom 8. aktiviraju što je pre moguće i u meri koja odgovara prilikama.

Član 11. Odgovor

1. Strane će obezbediti da se, u slučaju industrijskog udesa ili neposredne pretnje industrijskog udesa, preduzmu odgovarajuće mere odgovora što je pre moguće i koristeći najdelotvornije prakse, kako bi se suzbili i minimizirali efekti.

2. U slučaju industrijskog udesa ili neposredne pretnje industrijskog udesa, koji prouzrokuje ili može prouzrokovati prekogranične efekte, zainteresovane Strane će obezbediti da efekti budu procenjeni gde je to moguće, zajednički, u cilju preduzimanja odgovarajućih mera odgovora. Zainteresovane strane će nastojati da koordiniraju svoje mere odgovora.

Član 12. Međusobna pomoć

1. Ukoliko je Strani potrebna pomoć u slučaju industrijskog udesa, ona može zatražiti pomoć drugih Strana, ukazujući na obim i vrstu pomoći koju zahteva. Strana kojoj je upućen zahtev za pomoć odmah će odlučiti i obavestiti Stranu koja pomoć zahteva da li je u mogućnosti da pruži zahtevanu pomoć i ukazati na obim i uslove pomoći koja bi mogla biti pružena.

2. Zainteresovane Strane će sarađivati kako bi olakšale brzo obezbeđivanje pomoći koja je dogovorena u skladu sa stavom 1. ovog člana, uključujući, gde je odgovarajuće, akciju u cilju minimiziranja posledica i efekata industrijskog udesa i obezbeđivanja opšte pomoći. Kada strane nemaju bilateralne ili multilateralne sporazume koji pokrivaju njihove aranžmane za obezbeđivanje međusobne pomoći, pomoć će se pružati u skladu sa ovde priloženim Aneksom X, osim ako se Strane ne dogovore drugačije.

Član 13. Odgovornost i obaveznost

Strane će podržati odgovarajuće međunarodne napore za razradu pravila, kriterijuma i postupaka na polju odgovornosti i obaveznosti.

Član 14. Istraživanje i razvoj

Strane će, kako je odgovarajuće, pokrenuti i sarađivati u sprovođenju istraživanja i razvoju metoda i tehnologija za sprečavanje, pripravnost i odgovor na industrijske udesa. U ovu svrhu, Strane će podsticati i aktivno unapređivati naučnu i tehnološku saradnju, uključujući istraživanje o manje opasnim procesima čiji je cilj ograničavanje slučajnih opasnosti i sprečavanje i ograničavanje posledica industrijskih udesa.

Član 15. Razmena informacija

Strane će, na multilateralnom ili bilateralnom nivou, razmeniti informacije do kojih se razumno može doći, uključujući elemente sadržane u ovde priloženom Aneksu XI.

Član 16. Razmena tehnologije

1. Strane će, u skladu sa svojim zakonima, propisima i praksama, olakšati razmenu tehnologije za sprečavanje, pripravnost i odgovor na efekte industrijskih udesa, naročito putem unapređenja:

- (a) Razmene raspoložive tehnologije na različitim finansijskim osnovama;
- (b) Neposrednih industrijskih kontakata i saradnje;
- (c) Razmene informacija i iskustava;
- (d) Obezbeđivanja tehničke pomoći.

2. U okviru unapređivanja aktivnosti naznačenih u stavu 1, tačke (a) do (d) ovog člana, Strane će obezbediti povoljne uslove olakšavanjem kontakata i saradnje između odgovarajućih organizacija i pojedinaca kako u privatnim tako i u javnim sektorima koji mogu obezbediti tehnologiju, projektovanje i usluge inženjeringa, opremu ili finansije.

Član 17. Nadležni organi i Tačke kontakta

1. Svaka Strana će odrediti ili ustanoviti jedan ili više nadležnih organa za svrhe ove konvencije.

2. Bez štete po druge aranžmane na bilateralnom ili multilateralnom nivou, svaka Strana će odrediti ili ustanoviti jednu tačku kontakta u svrhu obaveštavanja o industrijskom udesu u skladu sa članom 10, i jednu tačku kontakta u svrhu međusobne pomoći u skladu sa članom 12. Poželjno bi bilo da ove tačke kontakta budu iste.

3. Svaka Strana će, u roku od tri meseca od datuma stupanja na snagu ove konvencije za tu Stranu, obavestiti druge Strane, putem sekretarijata koji se pominje u članu 20, koje telo ili tela je odredila kao svoju tačku (tačke) kontakta i kao svoj nadležni organ ili organe.

4. Svaka Strana će, u roku od mesec dana od dana odluke, obavestiti druge strane, putem sekretarijata, o bilo kojim promenama u pogledu određivanja navedenog u stavu 3. ovog člana.

5. Svaka Strana će obezbediti da njena tačka kontakta i sistemi obaveštavanja o industrijskom udesu u skladu sa članom 10 neprestano funkcionišu.

6. Svaka Strana će obezbediti da njena tačka kontakta i organi odgovorni za upućivanje i primanje zahteva za pomoć i prihvatanje ponuda za pomoć u skladu sa članom 12. neprestano funkcionišu.

Član 18. Konferencija Strana

1. Predstavnici Strana će konstituisati Konferenciju Strana ove konvencije i održavati sastanke na redovnoj osnovi. Prvi sastanak Konferencije Strana će biti sazvan najkasnije godinu dana posle datuma stupanja na snagu ove konvencije. Posle toga, sastanak Konferencije Strana će se održavati najmanje jednom godišnje ili na pismeni zahtev bilo koje Strane, pod uslovom da, u roku od šest meseci od dana kada im je zahtev dostavljen od strane sekretarijata, najmanje jedna trećina Strana podrži ovaj zahtev.

2. Konferencija Strana će:

(a) Razmotriti sprovođenje ove konvencije;

(b) Vršiti savetodavne funkcije u cilju jačanja sposobnosti Strana da spreče, izvrše pripreme i odgovore na prekogranične efekte industrijskih udesa i olakšavanja obezbeđenja tehničke pomoći i saveta na zahtev Strana koje su suočene sa industrijskim udesima;

(c) Ustanoviti, kako je odgovarajuće, radne grupe i druge odgovarajuće mehanizme da razmotre pitanja vezana za sprovođenje i razvoj ove konvencije i u tom cilju, pripreme odgovarajuće studije i druge dokumente i podnesu preporuke radi razmatranja Konferencije Strana;

(d) Vršiti druge funkcije koje su odgovarajuće, u skladu sa odredbama ove konvencije;

(e) Na svom prvom sastanku razmotriti i konsenzusom usvojiti Poslovnik o radu za svoje sastanke.

3. Konferencija Strana će u vršenju svojih funkcija, kada smatra odgovarajućim, takođe sarađivati sa drugim relevantnim međunarodnim organizacijama.

4. Konferencija Strana će, na svom prvom sastanku, ustanoviti program rada, naročito u pogledu tačaka sadržanih u ovde priloženom Aneksu III. Konferencija Strana će, takođe, odlučiti o metodima rada, uključujući korišćenje nacionalnih centara i saradnju sa relevantnim međunarodnim organizacijama i uspostavljanje sistema u cilju olakšavanja sprovođenja ove konvencije, naročito radi međusobne pomoći u slučaju industrijskog udesa i na osnovu odgovarajućih postojećih aktivnosti

u okviru relevantnih međunarodnih organizacija. Kao deo programa rada, Konferencija Strana će razmotriti postojeće nacionalne, regionalne i međunarodne centre i druga tela i programe čiji je cilj koordinacija informacija i napora u sprečavanju, pripravnosti i odgovoru na industrijske udese, u pogledu određivanja koje dodatne međunarodne institucije ili centri mogu biti potrebni za izvršenje zadataka navedenih u Aneksu HII.

5. Konferencija Strana će, na svom prvom sastanku, početi sa razmatranjem postupaka radi stvaranja povoljnijih uslova za razmenu tehnologije u cilju sprečavanja, pripravnosti i odgovora na efekte industrijskih udesa.

6. Konferencija Strana će usvojiti smernice i kriterijume kako bi olakšala identifikaciju opasnih aktivnosti u svrhe ove konvencije.

Član 19. Pravo glasa

1. Sa izuzetkom, koji je predviđen u stavu 2. ovog člana, svaka Strana ove konvencije će imati pravo na jedan glas.

2. Regionalne organizacije za ekonomsku integraciju, kako je definisano u članu 27, će u predmetima u okviru svoje nadležnosti ostvariti svoje pravo da glasaju sa brojem glasova koji odgovara broju njihovih država članica koje su Strane Konvencije. Ove organizacije neće koristiti svoje pravo glasa ukoliko to čine njihove države članice i obrnuto.

Član 20. Sekretarijat

Izvršni sekretar Ekonomske Komisije za Evropu vršiće sledeće funkcije sekretarijata:

- (a) Sazivanje i pripremanje sastanaka Strana;
- (b) Prosleđivanje svim Stranama izveštaja i drugih informacija primljenih u skladu sa odredbama ove konvencije;
- (c) Druge funkcije koje mogu odrediti Strane.

Član 21. Rešavanje sporova

1. Ukoliko se između dve ili više Strana javi spor oko tumačenja ili primene ove konvencije, one će rešenje tražiti putem pregovora ili na bilo koji drugi način rešavanja sporova koji je prihvatljiv za Strane u sporu.

2. Prilikom potpisivanja, ratifikovanja, prihvatanja, odobravanja ili pristupanja ovoj konvenciji ili u bilo koje vreme nakon toga, svaka Strana ima mogućnost da pismeno obavesti Depozitara da, u slučaju spora koji nije rešen u skladu sa stavom 1. ovog člana, prihvata jedan ili oba od sledećih načina za rešavanja spora kao obavezan u odnosu prema bilo kojoj drugoj Strani koja prihvata istu obavezu:

- (a) Podnošenje spora Međunarodnom sudu pravde;
- (b) Arbitraža u skladu sa postupkom utvrđenim u Aneksu HIII ovde priloženim.

3. Ukoliko su Strane u sporu prihvatile oba načina rešavanja spora data u stavu 2. ovog člana, spor se može podneti samo Međunarodnom sudu pravde, osim ako se Strane u sporu ne sporazumeju drugačije.

Član 22. Ograničenje dostavljanja informacija

1. Odredbe ove Konvencije neće uticati na prava ili obaveze Strana, u skladu sa njihovim nacionalnim zakonima, uredbama, administrativnim odredbama ili

prihvaćenim pravnim praksama i primenjivim međunarodnim propisima, da zaštite informacije vezane za lične podatke, industrijsku i poslovnu tajnu, uključujući i intelektualnu svojinu ili nacionalnu bezbednost.

2. Ukoliko neka Strana i pored toga odluči da dostavi takvu zaštićenu informaciju drugoj Strani, Strana koja primi takvu zaštićenu informaciju poštovaće poverljivost primljene informacije i uslove pod kojima je dostavljena i koristiće tu informaciju samo u svrhe za koje je dostavljena.

Član 23. Sprovođenje

Strane će periodično izveštavati o sprovođenju ove konvencije.

Član 24. Bilateralni i multilateralni sporazumi

1. Strane mogu, kako bi izvršile svoje obaveze u skladu sa ovom konvencijom, da nastave postojeće ili uđu u nove bilateralne ili multilateralne sporazume ili druge aranžmane.

2. Odredbe Konvencije neće uticati na pravo Strana da preduzmu, putem bilateralnih ili multilateralnih sporazuma gde je odgovarajuće, strožije mere od onih koje zahteva ova konvencija.

Član 25. Status Aneksa

Aneksi ove konvencije predstavljaju sastavni deo Konvencije.

Član 26. Amandmani na Konvenciju

1. Svaka Strana može predložiti amandmane na ovu konvenciju.

2. Tekst svakog predloženog amandmana na Konvenciju podneće se u pismenoj formi Izvršnom sekretaru Ekonomske Komisije za Evropu koji će ih preneti svim Stranama. Konferencija Strana će raspravljati o predloženim amandmanima na svom sledećem godišnjem sastanku, obezbeđujući da ti predlozi budu preneti Stranama putem Izvršnog sekretara Ekonomske Komisije za Evropu najkasnije devedeset dana unapred.

3. Za amandmane na ovu konvenciju - druge nego one na Aneks I, za koje je procedura navedena u stavu 4 ovog člana:

(a) Amandmani će biti usvojeni konsenzusom Strana prisutnih na sastanku i biće podneti putem Depozitara svim Stranama na ratifikaciju, prihvatanje ili odobravanje;

(b) Instrumenti ratifikacije, prihvatanja ili odobravanja amandmana će se deponovati kod Depozitara. Amandmani usvojeni u skladu sa ovim članom će stupiti na snagu za Strane koje su ih prihvatile devedesetog dana od dana prijema putem Depozitara šesnaestog instrumenta ratifikacije, prihvatanja ili odobravanja.

(c) Posle toga, amandmani će stupiti na snagu za svaku drugu Stranu devedesetog dana pošto ta Strana deponuje svoj instrument ratifikacije, prihvatanja ili odobravanja amandmana.

4. Za amandmane na Aneks I:

(a) Strane će načiniti svaki napor da postignu sporazum u vidu konsenzusa. Ako sve mogućnosti oko postizanja konsezensa budu iscrpljene bez postizanja sporazuma, amandmani će se u krajnjem slučaju usvojiti većinskim glasanjem devet desetina Strana koje su prisutne i koje glasaju na sastanku. Ukoliko ih usvoji Konferencija Strana, amandmani će biti dostavljeni Stranama i preporučeni za odobravanje;

(b) Nakon isteka dvanaest meseci od dana kada ih je dostavio Izvršni sekretar Ekonomske Komisije za Evropu, amandmani na Aneks I će stupiti na snagu za one Strane ove konvencije koje nisu dostavile obaveštenje u skladu sa odredbama stava 4 (c) ovog člana, pod uslovom da najmanje šesnaest strana nije dostavilo takvo obaveštenje;

(c) Bilo koja Strana koja nije u mogućnosti da odobri neki amandman na Aneks I ove konvencije o tome će obavestiti Izvršnog sekretara Ekonomske Komisije za Evropu u pismenoj formi, u roku od dvanaest meseci od datuma dostavljanja obaveštenja o usvajanju. Izvršni sekretar će bez odlaganja obavestiti sve Strane o svakom takvom primljenom obaveštenju. Strana može u bilo koje vreme zameniti svoje prethodno obaveštenje prihvatanjem amandmana nakon čega će amandman na Aneks I stupiti na snagu za tu Stranu.

(d) Za potrebe ovog stava "strane koje su prisutne i koje glasaju" označava strane koje su prisutne i koje daju potvrđan ili negativan glas.

Član 27. Potpisivanje

Ova konvencija će biti otvorena za potpisivanje u Helsinkiju od 17. do 18. marta 1992. godine, a nakon toga u sedištu Ujedinjenih nacija u Njujorku do 18. septembra 1992. godine za države članice Ekonomske Komisije za Evropu, kao i za države koje imaju konsultativan status kod Ekonomske Komisije za Evropu u skladu sa stavom 8. Rezolucije Ekonomskog i Socijalnog Saveta 36 (IV) od 28. marta 1947. godine, kao i za regionalne organizacije za ekonomsku integraciju koje su osnovale suverene države članice Ekonomske Komisije za Evropu, a koje su na njih prenele nadležnost za pitanja koja se regulišu ovom konvencijom, uključujući i nadležnost da zaključe ugovore u ovoj oblasti.

Član 28. Depozitar

Generalni sekretar Ujedinjenih nacija će postupati kao Depozitar ove konvencije.

Član 29. Ratifikacija, prihvatanje, odobrenje i pristupanje

1. Ova konvencija će biti podložna ratifikaciji, prihvatanju ili odobravanju država potpisnica i organizacija regionalne ekonomske integracije iz člana 27.

2. Ova konvencija će biti otvorena za pristupanje državama i organizacijama pomenutim u članu 27.

3. Svaka organizacija pomenuta u članu 27. koja postane Strana ove konvencije, a da nijedna njena država članica nije strana potpisnica, preuzeće sve obaveze iz ove konvencije. U slučaju takvih organizacija, čija je jedna ili više država članica Strana ove Konvencije, organizacija i njene države članice će odlučiti o svojim odnosnim odgovornostima za sprovođenje svojih obaveza u skladu sa ovom konvencijom. U takvim slučajevima, organizacija i države članice neće imati pravo da istovremeno ostvaruju prava prema Konvenciji.

4. Organizacije regionalne ekonomske integracije pomenute u članu 27. će u svojim instrumentima ratifikacije, prihvatanja, odobravanja ili pristupanja naznačiti domen svoje nadležnosti u pogledu pitanja koja se regulišu ovom konvencijom. Ove organizacije će takođe obavestiti Depozitara o svim relevantnim promenama u pogledu njihovih nadležnosti.

Član 30. Stupanje na snagu

1. Ova konvencija će stupiti na snagu devedesetog dana nakon datuma deponovanja šesnaestog instrumenta ratifikacije, prihvatanja, odobravanja ili pristupanja.

2. Za svrhe stava 1. ovog člana, svaki instrument koji je deponovala organizacija pomenuta u članu 27. neće se smatrati kao dodatni onima koje su deponovale države članice takve organizacije.

3. Za svaku državu ili organizaciju pomenutu u članu 27. koja ratifikuje, prihvati ili odobri ovu konvenciju ili joj pristupi nakon deponovanja šesnaestog instrumenta ratifikacije, prihvatanja, odobravanja ili pristupanja, Konvencija će stupiti na snagu devedesetog dana nakon datuma kada ta država ili organizacija deponuje svoj instrument ratifikacije, prihvatanja, odobravanja ili pristupanja.

Član 31. Povlačenje

1. U bilo kom trenutku nakon tri godine od datuma na koji je ova konvencija stupila na snagu za određenu Stranu, ta se Strana može povući iz Konvencije davanjem pismenog obaveštenja Depozitaru. Svako takvo povlačenje stupiće na snagu devedesetog dana od datuma prijema takvog obaveštenja od strane Depozitara.

2. Ni jedno takvo povlačenje neće uticati na primenu člana 4. na neku aktivnost u pogledu koje je sačinjeno obaveštenje u skladu sa članom 4. stav 1. ili je upućen zahtev za diskusiju u skladu sa članom 4. stav 2.

Član 32. Autentični tekstovi

Original ove konvencije, čiji su engleski, francuski i ruski tekstovi podjednako autentični, biće deponovan kod Generalnog sekretara Ujedinjenih nacija.

U potvrdu čega, su dole potpisani, za to propisno ovlašćeni, potpisali ovu konvenciju.

Sačinjeno u Helsinkiju, sedamnaestog dana marta hiljadu devet stotina devedeset druge godine.

LISTA ZEMALJA POTPISNICA

Albanija	18. mart 1992.g.
Austrija	18. mart 1992.g.
Belgija	18. mart 1992.g.
Bugarska	18. mart 1992.g.
Kanada	18. mart 1992.g.
Danska	18. mart 1992.g.
Estonija	18. mart 1992.g.
Evropska Zajednica	18. mart 1992.g.
Finska	18. mart 1992.g.
Francuska	18. mart 1992.g.
Nemačka	18. mart 1992.g.
Grčka	18. mart 1992.g.
Mađarska	18. mart 1992.g.

Italija	18. mart 1992.g.
Letonija	18. mart 1992.g.
Litvanija	18. mart 1992.g.
Luksemburg	20. maj 1992.g.
Holandija	18. mart 1992.g.
Norveška	18. mart 1992.g.
Poljska	18. mart 1992.g.
Portugalija	9. jun 1992.g.
Ruska Federacija	18. mart 1992.g.
Španija	18. mart 1992.g.
Švedska	18. mart 1992.g.
Švajcarska	18. mart 1992.g.
Velika Britanija i Severna Irska	18. mart 1992.g.
Sjedinjene Američke Države	18. mart 1992.g.

ANEKS I

OPASNE SUPSTANCE ZA POTREBE DEFINISANJA OPASNIH AKTIVNOSTI ¹

Dole navedene količine su povezane sa pojedinačnom ili grupom aktivnosti.

Kada supstanca ili preparat naveden u Delu II takođe spada u kategoriju iz Dela I, koristiće se granična vrednost izražena količinski data u Delu II.

Za identifikovanje opasnih aktivnosti, Strane će uzeti u obzir predvidivu mogućnost pogoršavanja opasnosti i količine opasnih supstanci i njihovu blizinu, bez obzira na to da li su u nadležnosti jednog ili više operatera.

DEO I – Kategorije supstanci i preparata koje nisu posebno navedene u Delu II.

Kategorija	Granična količina (u metričkim tonama)
1. Zapaljivo ²	50.000
2a. Lako zapaljivo ^{3(a) i (b)}	200
2b. Lako zapaljivo ^{3(c)}	50.000
3. Veoma lako zapaljivo ⁴	50
4. Toksično ⁵	200
5. Veoma toksično ⁶	20
6. Oksidujuće ⁷	200
7a. Eksplozivno, kada supstanca, preparat ili proizvod spada u Odeljak 1.4 GHS kriterijuma ⁸	200
7b. Eksplozivno, kada supstanca, preparat ili proizvod spada u Odeljak 1.1, 1.2, 1.3, 1.5 ili 1.6 GHS kriterijuma ⁸	50
8a. Opasno po životnu sredinu – Toksično po organizme u vodi ⁹	500
8b. Opasno po životnu sredinu – Veoma toksično po organizme u vodi ¹⁰	200

DEO II – Imenovane supstance

Supstanca	Granična količina (u metričkim tonama)
-----------	---

1a. Amonijum-nitrat ¹¹	10.000
1b. Amonijum-nitrat ¹²	5.000
1c. Amonijum-nitrat ¹³	2.500
1d. Amonijum-nitrat ¹⁴	50
2a. Kalijum-nitrat ¹⁵	10.000
2b. Kalijum-nitrat ¹⁶	5.000
3. Hlor	25
4. Etilen-oksidi	50
5. Vodonik	50
6. Toluen-diizocijanati	100
7. Sumpor-trioksid	75
8. Alkali olova	50
9. Fozgen	0,75
10. Metil-izocijanati	0,15
11. Tečni veoma lako zapaljivi gasovi (uključujući i TNG) i prirodni gas	200
12. Naftni derivati: benzini i nafte; kerozini (uključujući i goriva za mlazne motore); gasna ulja (uključujući i dizel goriva, lož ulje i mešavine)	25.000

NAPOMENE

- Indikativni kriterijumi. U odsustvu drugih odgovarajućih kriterijuma prilikom klasifikacije supstanci ili preparata Strane mogu koristiti sledeće kriterijume za potrebe Dela I ovog Aneksa. Smeše i preparati će se tretirati na isti način kao i čista supstanca osim ako više ne pokazuju iste osobine i nisu u stanju da proizvedu prekogranični uticaj.
- ZAPALJIVE TEČNOSTI:** supstance i preparati koji imaju tačku paljenja jednaku ili višu od 21°C i nižu ili jednaku 55°C, uz sagorevanje.
- LAKO ZAPALJIVE TEČNOSTI**
 - Supstance i preparati koji se mogu zagrejati i na kraju i zapaliti u kontaktu sa vazduhom na sobnoj temperaturi bez dodatka energije (sponatno su zapaljive u vazduhu);
 - Supstance i preparati čija je tačka paljenja niža od 55°C i koje ostaju tečne pod pritiskom, a gde određeni uslovi obrade, kao što je visok pritisak ili visoka temperatura, mogu izazvati veliku opasnost od udesa;
 - Supstance i preparati čija je tačka paljenja niža od 21°C i koje nisu veoma lako zapaljive.
- VEOMA LAKO ZAPALJIVI GASOVI I TEČNOSTI**
 - Tečne supstance i preparati čija je tačka paljenja niža od 0°C, a tačka ključanja (ili u slučajevima opsega ključanja, početna tačka ključanja) pri normalnom pritisku niža od ili jednaka 35°C;
 - Gasovi koji su zapaljivi u kontaktu sa vazduhom na sobnoj temperaturi i pritisku i koji su u gasovitom ili superkritičnom stanju;
 - Zapaljive i lako zapaljive tečne supstance i preparati koji se održavaju na temperaturi iznad njihove tačke ključanja.
- TOKSIČNO:** supstance čija svojstva odgovaraju svojstvima datim u tabeli 1 ili tabeli 2 i koje imaju fizička i hemijska svojstva koja mogu stvoriti opasnost od industrijskog udesa (LD – smrtonosna doza (*lethal dose*), LC – smrtonosna koncentracija (*lethal concentration*)).

TABELA 1		
LD ₅₀ (peroralno)(1)	LD ₅₀ (dermalno)(2)	LC ₅₀ (3)

mg/kg telesne težine 25 < LD ₅₀ ≤ 200	mg/kg telesne težine 50 < LD ₅₀ ≤ 400	mg/l (inhalacijom) 0,5 < LC ₅₀ ≤ 2
(1) LD ₅₀ peroralno kod pacova		
(2) LD ₅₀ dermalno kod pacova ili kunića		
(3) LC ₅₀ inhalaciono (četiri sata) kod pacova		

TABELA 2

Diskriminišuća doza mg/kg telesne težine = 5

kada je akutna oralna toksičnost supstance kod životinja utvrđena korišćenjem postupka fiksnih doza

6. VEOMA TOKSIČNO: supstance čija svojstva odgovaraju svojstvima datim u tabeli 3 ili tabeli 4 i koje, s obzirom na njihova fizička i hemijska svojstva, imaju sposobnost da stvore opasnost od industrijskog udesa (LD – smrtonosna doza (*lethal dose*), LC – smrtonosna koncentracija (*lethal concentration*)).

TABELA 3		
LD ₅₀ (peroralno)(1) mg/kg telesne težine LD ₅₀ ≤ 25	LD ₅₀ (dermalno)(2) mg/kg telesne težine LD ₅₀ ≤ 50	LC ₅₀ (3) mg/l (inhalacijom) LC ₅₀ ≤ 0,5
(1) LD ₅₀ peroralno kod pacova		
(2) LD ₅₀ dermalno kod pacova ili kunića		
(3) LC ₅₀ inhalaciono (četiri sata) kod pacova		

TABELA 4

Diskriminišuća doza mg/kg telesne težine < 5

kada je akutna oralna toksičnost supstance kod životinja utvrđena korišćenjem postupka fiksnih doza

7. OKSIDUJUĆE: supstance koje u kontaktu sa drugim supstancama, naročito zapaljivim, izazivaju veoma egzotermne reakcije.

8. EKSPLOZIVNO:

- Supstance ili preparati koji predstavljaju opasnost od eksplozije pri udaru, trenju, u kontaktu sa plamenom ili drugim izvorom paljenja;
- Supstance ili preparati koji predstavljaju veoma visok rizik od eksplozije pri udaru, trenju, u kontaktu sa plamenom ili drugim izvorom paljenja ; ili
- Supstance, preparati ili proizvodi iz Klase 1 Evropskog sporazuma koji se odnosi na međunarodni prevoz opasnih roba u drumskom saobraćaju (UN/ADR), zaključen 30. septembra 1957. godine, sa izmenama i dopunama.

Ova definicija obuhvata i pirotehnička sredstva, koja se za potrebe Konvencije definišu kao supstance (ili smeše supstanci) posebno izrađene da bi proizvele toplotu, svetlost, zvuk, gas ili dim ili kombinaciju tih efekata kroz samoodrživu egzotermnu hemijsku reakciju.

Supstance i proizvodi Klase 1 su klasifikovani u odeljke od 1.1 do 1.6 u skladu sa UN/ADR klasifikacionom šemom. Dati odeljci su sledeći:

Odeljak 1.1: "Supstance i proizvodi koji predstavljaju opasnost od velike eksplozije (velika eksplozija je eksplozija koja deluje na celu količinu gotovo u trenutku)."

Odeljak 1.2: "Supstance i proizvodi koji predstavljaju projektovanu opasnost, ali ne i opasnost od velike eksplozije. "

Odeljak 1.3: "Supstance i proizvodi koji predstavljaju opasnost od požara ili manju opasnost od eksplozije ili manju projektovanu opasnost, ili oboje, ali ne i opasnost od velike eksplozije:

- (i) sagorevanje koje izaziva značajno oslobađanje toplote; ili
- (ii) koje sagorevaju jedna za drugom, uzrokujući manje eksplozije ili projektovane efekte, ili oboje. "

Odeljak 1.4: "Supstance i proizvodi koji predstavljaju samo neznatan rizik u slučaju paljenja ili inicijacije pri prevozu. Efekti su u velikoj meri ograničeni ambalažom i može se očekivati da neće doći do izletanja delova značajnije veličine ili opsega. Plamen doveden spolja neće izazvati trenutnu eksploziju gotovo celog sadržaja pakovanja. "

Odeljak 1.5: "Veoma otporne supstance koje predstavljaju opasnost od velike eksplozije, koje su toliko otporne da postoji mala verovatnoća inicijacije ili prelaska sa gorenja na detonaciju u normalnim uslovima prevoza. Minimalni zahtev je da one neće eksplodirati u testiranju na eksterni plamen. "

Odeljak 1.6: "Izuzetno otporni proizvodi koji ne predstavljaju opasnost od velike eksplozije. Proizvodi sadrže samo ekstremno otporne detonirajuće supstance i pokazuju zanemarljivu verovatnoću od slučajne inicijacije ili širenja. Rizik je ograničen na eksploziju jednog proizvoda. "

Ovom definicijom su takođe obuhvaćeni eksplozivni ili pirotehničke supstance ili preparati sadržani u proizvodima. U slučaju proizvoda koji sadrže eksplozivnu ili pirotehničku supstancu ili preparate, a ukoliko je količina te supstance ili preparata poznata, ta količina će se smatrati količinom za potrebe ove konvencije. Ako količina nije poznata, onda će se za potrebe ove konvencije ceo proizvod tretirati kao eksplozivan.

9. OPASNO PO ŽIVOTNU SREDINU (LC – smrtonosna koncentracija; EC – efektivna koncentracija; IC – inhibirajuća koncentracija) – toksično po organizme u vodi sa dugotrajnim štetnim efektima u vodenoj životnoj sredini sa:

- (a) Akutnom toksičnošću:
 - (i) 96 h LC_{50} (za ribe): $1 \text{ mg/l} < LC_{50} \leq 10 \text{ mg/l}$, ili
 - (ii) 48 h EC_{50} (za dafnije): $1 \text{ mg/l} < EC_{50} \leq 10 \text{ mg/l}$, ili
 - (iii) 72 h IC_{50} (za alge): $1 \text{ mg/l} < IC_{50} \leq 10 \text{ mg/l}$, i
- (b) Postojanošću: supstanca je teško razgradiva ili log Pow (log koeficijent raspodele oktanol/voda) ≥ 3.0 (osim ako je eksperimentalno određeni biokoncentracioni faktor ≤ 100).

10. OPASNO PO ŽIVOTNU SREDINU (LC – smrtonosna koncentracija; EC – efektivna koncentracija; IC – inhibirajuća koncentracija) – veoma toksične za organizme u vodi:

- (a) Supstance veoma toksične za organizme u vodi, sa akutnom toksičnošću:
 - (i) 96 h LC_{50} (za ribe): $\leq 1 \text{ mg/l}$, ili
 - (ii) 48 h EC_{50} (za dafnije): $\leq 1 \text{ mg/l}$, ili
 - (iii) 72 h IC_{50} (za alge): $\leq 1 \text{ mg/l}$
- (b) Supstance veoma toksične za organizme u vodi sa dugotrajnim štetnim efektima u vodenoj životnoj sredini sa:
 - (i) Akutnom toksičnošću:

- 96 h LC₅₀ (za ribe): ≤1 mg/l, ili
- 48 h EC₅₀ (za dafnije): ≤1 mg/l, ili
- 72 h IC₅₀ (za alge): ≤1 mg/l, i

- (ii) Postojanošću: supstanca je teško razgradiva ili log Pow (log koeficijent raspodele oktanol/voda) ≥ 3.0 (osim ako je eksperimentalno određeni biokoncentracioni faktor ≤ 100).

11. AMONIJUM-NITRAT (10.000): đubriva koja imaju sposobnost samoodržive razgradnje.

Ovo se odnosi na đubriva na bazi jedinjenja/smeše sa amonijum-nitratom (jedinjenje/smeša đubriva koja sadrži amonijum-nitrat sa fosfatom i/ili kalijum-karbonatom) kod kojih je sadržaj azota koji potiče od amonijum nitrata sledeći:

- (a) Između 15,75% i 24,5% po težini (15,75% i 24,5% sadržaj azota po težini koji potiče od amonijum-nitrata koji odgovara i 45% i 70% amonijum-nitratu) i koji ili ne sadrži više od 0,4% ukupno zapaljivih/organskih materijala ili koji ispunjava uslove odgovarajućeg testa na otpor prema detonaciji (npr. test u čeličnoj cevi od 4 inča);
- (b) 15,75% po težini ili manje i neograničeno zapaljivih materijala;

i koji su sposobni za samoodrživo razlaganje u skladu sa UN testom u kadi (pogledati Preporuke UN o prevozu opasnih roba: Priručnik za testiranje i kriterijume, III deo, pododeljak 38.2).

12. AMONIJUM-NITRAT (5.000): stepen đubriva.

Ovo se odnosi na đubriva na bazi amonijum-nitrata i na đubriva na bazi jedinjenja/smeše amonijum-nitrata kod kojih sadržaj azota koji potiče od amonijum-nitrata iznosi:

- (a) više od 24,5% po težini, osim za smeše amonijum-nitrata sa dolomitom, krečnjakom i/ili kalcijum-karbonatom čistoće od najmanje 90%;
- (b) više od 15,75% po težini za smeše amonijum-nitrata i amonijum-sulfata;
- (c) više od 28% (28% sadržaja azota po težini koji potiče od amonijum-nitrata odgovara 80% amonijum-nitratu) po težini za smeše amonijum-nitrata sa dolomitom, krečnjakom i/ili kalcijum-karbonatom od najmanje 90% čistoće;

i koji ispunjava uslove odgovarajućeg testa na otpor prema detonaciji (napr. test u čeličnoj cevi od 4 inča).

13. AMONIJUM-NITRAT (2.500): tehnički stepen.

Ovo se odnosi na:

- (a) Amonijum-nitrat i preparate amonijum-nitrata kod kojih sadržaj azota koji potiče od amonijum-nitrata iznosi:
 - (i) između 24,5% i 28% po težini i koji ne sadrži više od 0,4% zapaljivih supstanci;
 - (ii) više od 28% po težini i koji ne sadrži više od 0,2% zapaljivih supstanci;
- (b) Vodene rastvore amonijum-nitrata kod kojih je koncentracija amonijum-nitrata veća od 80% po težini.

14. AMONIJUM-NITRAT (50): „nespecifični“ materijali i đubriva koji ne ispunjavaju uslove odgovarajućeg testa na otpor prema detonaciji (npr. test u čeličnoj cevi od 4 inča).

Ovo se odnosi na:

- (a) Materijal koji se odbacuje u procesu proizvodnje i na amonijum-nitrat i preparate amonijum-nitrata, đubriva na bazi samo amonijum-nitrata i đubriva na bazi jedinjenja/smeša amonijum-nitrata iz tačaka 12 i 13 koje proizvođaču vraćaju ili su ih vratili krajnji korisnici, zatim, privremena skladišta ili postrojenja za ponovnu obradu, reciklažu ili tretman za sigurnu upotrebu jer više ne ispunjavaju uslove iz tačaka 12 i 13;
- (b) Đubriva iz tačaka 11(a) i 12 koja ne ispunjavaju uslove odgovarajućeg testa na otpor prema detonaciji (npr. test u čeličnoj cevi od 4 inča).

15. KALIJUM-NITRAT (10.000): kombinovana đubriva na bazi kalijum-nitrata koja su sačinjena od kalijum-nitrata u granulama ili tečnosti.

16. KALIJUM-NITRAT (5.000): kombinovana đubriva na bazi kalijum-nitrata sačinjena od kalijum-nitrata u formi kristala.

ANEKS II

POSTUPAK ISTRAŽNE KOMISIJE PREMA ČL. 4. i 5.

1. Strana ili Strane koje podnose zahtev će pismeno obavestiti Sekretarijat da podnosi pitanje (pitanja) istražnoj komisiji osnovanoj u skladu sa odredbama ovog Aneksa. U tom obaveštenju će biti naveden predmet istrage. Sekretarijat će odmah obavestiti sve Strane Konvencije o takvom podnošenju.

2. Istražna komisija će se sastojati od tri člana. Strana koja podnosi zahtev i druga strana u istražnom postupku imenovaće po jednog naučnog ili tehničkog eksperta, a tako imenovana dva eksperta će zajedničkim sporazumom odrediti trećeg eksperta, koji će biti predsednik istražne komisije. On neće biti državljanin ni jedne od strana u istražnom postupku, njegovo/njeno uobičajeno mesto boravka neće biti na teritoriji tih strana, neće biti zaposlen kod tih strana, niti će biti osoba koja se bavila istim slučajem u nekom drugom svojstvu.

3. Ukoliko predsednik istražne komisije ne bude imenovan u roku od dva meseca od naimenovanja drugog eksperta, Izvršni Sekretar Ekonomske Komisije za Evropu će, na zahtev bilo koje od strana, odrediti predsednika u roku od naredna dva meseca.

4. Ukoliko jedna od strana u istražnom postupku ne imenuje eksperta u roku od meseca dana od prijema pismenog obaveštenja od strane Sekretarijata, druga strana može obavestiti Izvršnog sekretara Ekonomske Komisije za Evropu, koji će odrediti predsednika Istražne komisije u narednom roku od dva meseca. Po imenovanju, predsednik Istražne komisije će zahtevati od strane koja nije imenovala eksperta da to učini u roku od mesec dana. Ukoliko to ne učini u tom roku, predsednik će obavestiti Izvršnog sekretara Ekonomske Komisije za Evropu koji će to imenovanje izvršiti u narednom dvomesečnom roku.

5. Istražna komisija će usvojiti svoj Poslovnik o radu.

6. Istražna komisija može preduzeti sve potrebne mere kako bi izvršila svoje funkcije.

7. Strane u istražnom postupku će olakšati rad istražne komisije i posebno će, koristeći sva sredstva sa kojima raspolažu:

(a) Pribaviti istražnoj komisiji sva relevantna dokumenta, sredstva i informacije;

(b) Omogućiti istražnoj komisiji, kada je potrebno, da pozove svedoke ili eksperte i uzme njihove iskaze.

8. Strane i eksperti će štiti poverljivost svih informacija koje dobiju u poverenju u toku rada istražne komisije.

9. Ukoliko se jedna od strana u istražnom postupku ne pojavi pred istražnom komisijom ili propusti da iznese svoj slučaj, druga strana može zatražiti od istražne komisije da nastavi postupak i završi svoj rad. Odsustvo jedne strane ili propust jedne strane da iznese svoj slučaj neće predstavljati prepreku za nastavak i završetak rada istražne komisije.

10. Osim ukoliko istražna komisija ne odluči drugačije zbog posebnih okolnosti slučaja, troškove istražne komisije, uključujući naknade njenim članovima, snosiće podjednako strane u istražnom postupku. Istražna komisija će voditi zapisnik svih svojih troškova i o tome dostaviti stranama konačan izveštaj.

11. Svaka Strana koja je zainteresovana za faktičku prirodu predmeta istražnog postupka i na koju može da ima uticaja mišljenje u predmetu može intervenisati u postupku, uz saglasnost istražne komisije.

12. Odluke istražne komisije o pitanjima postupka donosiće se većinom glasova njenih članova. Konačno mišljenje istražne komisije će odraziti mišljenje većine njenih članova i uključiti eventualno drugačije mišljenje.

13. Istražna komisija će prezentovati svoje konačno mišljenje u roku od dva meseca od datuma kada je utvrđeno, osim ukoliko bude smatrala potrebnim da taj rok produži za period koji ne bi trebao da bude duži od dva meseca.

14. Konačno mišljenje istražne komisije će biti zasnovano na prihvaćenim naučnim principima. Konačno mišljenje će istražna komisija dostaviti stranama u istražnom postupku i Sekretarijatu.

ANEKS III

POSTUPCI PREMA ČLANU 4.

1. Strana porekla može zahtevati konsultacije sa drugom Stranom, u skladu sa stavovima 2. do 5. ovog Aneksa, kako bi utvrdila da li je ta Strana pogođena Strana.

2. Za neku predloženu ili postojeću opasnu aktivnost, Strana porekla će, u svrhe osiguranja odgovarajućih i efektivnih konsultacija, obezbediti obaveštavanje na odgovarajućim nivoima svake Strane za koju smatra da može biti pogođena Strana što je pre moguće, a najkasnije u vreme kada obaveštava svoju javnost o toj predloženoj ili postojećoj aktivnosti. Za postojeće opasne aktivnosti takvo obaveštavanje će se obezbediti najkasnije dve godine nakon stupanja na snagu ove konvencije za Stranu porekla.

3. Obaveštenje će, pored ostalog, sadržati:

(a) Informacije o opasnoj aktivnosti, uključujući sve raspoložive informacije ili izveštaj, kao što su informacije sastavljene u skladu sa članom 6, o njenim mogućim prekograničnim efektima u slučaju industrijskog udesa;

(b) Naznačenje razumnog roka u kome se može zahtevati odgovor prema stavu 4. ovog Aneksa, uzimajući u obzir prirodu aktivnosti; i može uključiti informacije date u stavu 6 ovog Aneksa.

4. Obaveštene Strane će odgovoriti Strani porekla u roku utvrđenom u tom obaveštenju, potvrđujući prijem obaveštenja i naznačavajući da li nameravaju da stupe u konsultaciju.

5. Ukoliko obaveštena Strana naznači da ne namerava da stupi u konsultaciju ili ukoliko ne odgovori u roku utvrđenom u obaveštenju, odredbe utvrđene u narednim stavovima ovog Aneksa se neće primenjivati. U takvim okolnostima, pravo Strane porekla da utvrdi da li da izvrši procenu i analizu na osnovu svog nacionalnog prava i prakse nije narušeno.

6. Po prijemu odgovora od obaveštene Strane u kome se navodi njena želja da stupi u konsultacije, Strana porekla će, ukoliko ta već nije učinila, obezbediti obaveštenoj Strani:

(a) Relevantne informacije u pogledu vremenskog plana za analizu, uključujući naznačenje vremenskog plana za dostavljanje primedbi;

(b) Relevantne informacije o opasnoj aktivnosti i njenim prekograničnim efektima u slučaju industrijskog udesa;

(c) Mogućnost da učestvuje u ocenama informacija ili izveštaja koji pokazuje moguće prekogranične efekte.

7. Pogođena strana će, na zahtev Strane porekla, dostaviti Strani porekla informacije koje razumno mogu da se prikupe u vezi sa područjem u nadležnosti pogođene Strane, a koje bi moglo da bude pogođeno, gde su takve informacije neophodne za pripremu procene, analize i mere. Informacije će biti dostavljene blagovremeno i prema potrebi preko zajedničkog tela tamo gde ono postoji.

8. Strana porekla će dostaviti pogođenoj Strani direktno, prema potrebi ili gde ono postoji, preko zajedničkog tela dokumentaciju o analizi i proceni kao što je opisano u Aneksu V, stavovi 1. i 2.

9. Zainteresovane Strane će obavestiti javnost u područjima koja bi razumno mogla da budu pogođena opasnom aktivnošću i organizovaće distribuciju dokumentacije o analizi i oceni toj javnosti i vlastima u relevantnim područjima. Strane će im obezbediti priliku da daju komentare ili primedbe, na opasnu aktivnost i organizovaće da se njihova gledišta podnesu nadležnom organu Strane porekla, bilo direktno tom organu ili gde je to pogodno, preko Strane porekla, u razumnom roku.

10. Strana porekla će, po kompletiranju dokumentacije o analizi i proceni, bez odlaganja stupiti u konsultacije sa pogođenom Stranom u pogledu, između ostalog, prekograničnih efekata opasnih aktivnosti u slučaju industrijskog udesa i merama za smanjenje ili uklanjanje njegovih efekata. Konsultacije se mogu odnositi na:

(a) Moguće alternative za opasnu aktivnost, uključujući alternativu nečinjenja i moguće mere za ublažavanje prekograničnih efekata na račun Strane porekla;

(b) Druge oblike moguće međusobne pomoći za smanjenje svakog prekograničnog efekta;

(c) Sva ostala odgovarajuća pitanja.

Zainteresovane Strane će se na početku takvih konsultacija dogovoriti o razumnom roku za trajanje perioda konsultacija. Sve takve konsultacije se mogu izvoditi u odgovarajućem zajedničkom telu, kada ono postoji.

11. Zainteresovane Strane će obezbediti da se uzmu u obzir analiza i procena, kao i primedbe primljene shodno stavu 9. ovog Aneksa i ishod konsultacija pomenutih u stavu 10. ovog Aneksa.

12. Strana porekla će obavestiti pogođene Strane o svakoj odluci o aktivnosti, zajedno sa razlozima i pobudama na kojima je zasnovana.

13. Ukoliko, nakon što dodatne i relevantne informacije u vezi sa prekograničnim efektima opasne aktivnosti, koje nisu bile na raspolaganju u vreme održavanja konsultacija u vezi sa tom aktivnošću, postanu raspoložive za zainteresovanu Stranu, ta Strana će o tome odmah obavestiti drugu Stranu, ili zainteresovane Strane. Ukoliko jedna od zainteresovanih Strana to zahteva održaće se nove konsultacije.

ANEKS IV

PREVENTIVNE MERE PREMA ČLANU 6.

Sledeće mere mogu sprovesti, zavisno od nacionalnih prava i praksi, Strane, nadležni organi, operateri, ili se mogu preduzeti njihovim zajedničkim naporima:

1. Utvrđivanje opštih ili posebnih bezbednosnih ciljeva;
2. Usvajanje zakonskih odredbi ili smernica koje se odnose na bezbednosne mere i bezbednosne standarde;
3. Identifikacija onih opasnih aktivnosti koje zahtevaju preduzimanje posebnih preventivnih mera, koje mogu da uključe sistem davanja dozvole ili ovlašćenja;
4. Procena analiza rizika ili studija bezbednosti za opasne aktivnosti i akcioni plan za sprovođenje neophodnih mera;
5. Dostavljanje nadležnim organima informacija potrebnih za procenu rizika;
6. Primena najpogodnije tehnologije u cilju sprečavanja industrijskih udesa i zaštite ljudskih bića i životne sredine;
7. Preduzimanje, u cilju sprečavanja industrijskih udesa, odgovarajućeg obrazovanja i obuke svih osoba koje se bave opasnim aktivnostima na lokaciji kako u normalnim tako i u nenormalnim uslovima;
8. Uspostavljanje internih rukovodećih struktura i praksi za efikasno sprovođenje i održavanje bezbednosnih propisa;
9. Monitoring i kontrola opasnih aktivnosti i sprovođenje inspekcije.

ANEKS V

ANALIZA I PROCENA

1. Analiza i procena opasne aktivnosti treba da se vrši sa obimom i dubinom koji variraju zavisno od namene za koju se vrše.

2. Sledeća tabela objašnjava, za svrhe srodnih članova, pitanja koja treba uzeti u obzir u analizi i proceni, za navedene svrhe:

<u>Svrha analize</u>	<u>Pitanja za razmatranje:</u>
Planiranje u vanrednim situacijama prema članu 8	(1) Količine i svojstva opasnih materija na licu mesta, (2) Kratki opisni scenariji reprezentativnog uzorka industrijskih udesa koji bi mogli da se dogode usled opasne aktivnosti, uključujući naznačenje verovatnoće svakog od scenarija, (3) Za svaki scenario, (a) Približna količina ispuštanja,

(b) Obim i ozbiljnost posledica kako za ljude tako i za neljudsku životnu sredinu u povoljnim i nepovoljnim uslovima, uključujući obim nastalih zona opasnosti,

(c) Vreme u kome bi industrijski udes mogao da se razvije od početnog događaja,

(d) Svaka radnja koja bi mogla da se preduzme da bi se verovatnoća eskalacije svela na minimum,

(4) Veličina i raspored stanovništva koje živi u blizini, uključujući sve potencijalne velike koncentracije ljudi u zoni opasnosti,

(5) Starost, mobilnost i osetljivost tog stanovništva.

Donošenje odluke
o lokaciji prema
članu 7

Pored gornjih stavki (1) do (5),
(6) Ozbiljnost štete nanete ljudima i životnoj sredini, zavisno od prirode i okolnosti ispuštanja,
(7) Udaljenost od lokacije opasne aktivnosti na kojoj štetni efekti za ljude i životnu sredinu razumno mogu da se dogode u slučaju industrijskog udesa;
(8) Ista informacija ne samo za sadašnju situaciju nego i za planirani ili razumno predvidivi budući razvoj.

Informisanje
javnosti
prema članu 9

Pored gornjih stavki (1) do (4) :
(9) Ljudi koji bi mogli biti pogođeni industrijskim udesom

Preventivne mere
prema članu 6

Pored gornjih stavki (4) do (9), detaljnije verzije opisa i ocene iznetih u stavkama (1) do (3) biće potrebne za preventivne mere.
Pored tih opisa i ocena, treba obuhvatiti i sledeća pitanja:
(10) Uslovi i količine u kojima se postupa sa opasnim materijalima,
(11) Lista scenarija za vrste industrijskih udesa sa ozbiljnim posledicama, uključujući primere koji obuhvataju čitav niz veličina incidenata i mogućnost posledica zbog aktivnosti u blizini,
(12) Za svaki scenario opis događaja koji bi mogli da iniciraju industrijski udes i koraka koji bi mogli da dovedu do njegove eskalacije,
(13) Ocena, barem opšta, verovatnoće dešavanja svakog koraka, uzimajući u obzir aranžmane u (14),
(14) Opis preventivnih mera u smislu i opreme i postupaka planiranih da minimiziraju verovatnoću dešavanja svakog koraka,
(15) Ocena mogućih efekata odstupanja od normalnih uslova rada i iz toga proistekli aranžmani za bezbedno zatvaranje opasne aktivnosti ili nekog njenog dela u slučaju vanrednog stanja i potreba za obukom osoblja kako bi se obezbedilo da se potencijalno ozbiljna odstupanja prepoznaju u ranoj fazi i da se preduzme odgovarajuća akcija,

(16) Ocena obima do koga promene, radovi na remontu i održavanju opasnih aktivnosti mogu dovesti kontrolne mere u rizik i iz toga proistekli aranžmani koji obezbeđuju održavanje kontrole.

ANEKS VI

DONOŠENJE ODLUKE NA LICU MESTA PREMA ČLANU 7.

Sledeće objašnjava pitanja koja bi trebalo razmotriti prema članu 7:

1. Rezultate analize i procene rizika, uključujući procenu prema Aneksu V fizičkih karakteristika područja u kome se opasna aktivnost planira;
2. Rezultate konsultacija i procesa učešća javnosti;
3. Analize povećanja ili smanjenja rizika izazvanog nekim razvojem na teritoriji pogođene Strane koji je u vezi sa nekom postojećom opasnom aktivnošću na teritoriji Strane porekla;
4. Procena rizika za životnu sredinu, uključujući eventualne prekogranične efekte;
5. Procena novih opasnih aktivnosti koje bi mogle da budu izvor rizika;
6. Razmatranje smeštanja novih i značajnih promena postojećih opasnih aktivnosti na bezbednoj udaljenosti od postojećih centara stanovništva, kao i ustanovljenje bezbednosne zone oko opasnih aktivnosti; unutar takvih zona, razvoji koji bi povećali rizik za stanovništvo ili na drugi način povećali ozbiljnost rizika, trebali bi detaljno biti ispitani.

ANEKS VII

MERE PRIPRAVNOSTI U VANREDNOJ SITUACIJI PREMA ČLANU 8.

1. Svi planovi zaštite od udesa, kako interni tako i eksterni, treba da budu koordinirani kako bi se obezbedio celovit i efikasan odgovor na industrijske udesa.
2. Planovi zaštite od udesa treba da uključe radnje neophodne za lokalizovanje vanrednih situacija i za sprečavanje ili minimiziranje njihovih prekograničnih efekata. Takođe treba da uključe aranžmane za upozoravanje ljudi i gde je pogodno, aranžmane za njihovu evakuaciju, druge zaštitne ili spasilačke akcije kao i zdravstvene usluge.
3. Planovi zaštite od udesa treba da daju osoblju na lokaciji, ljudima koji bi mogli da budu pogođeni izvan lokacije i snagama spasavanja, detalje tehničkih i organizacionih postupaka pogodnih za reagovanje u slučaju industrijskog udesa koji može da ima prekogranične efekte i da spreče i minimiziraju efekte na ljude i životnu sredinu, kako na lokaciji tako i izvan nje.
4. Primeri pitanja koja bi mogla da budu obuhvaćena internim planovima zaštite od udesa uključuju:
 - (a) Organizacione uloge i odgovornosti na lokaciji za postupanje u vanrednoj situaciji;
 - (b) Opis radnje koju bi trebalo preduzeti u slučaju industrijskog udesa ili njegove predstojeće pretnje, kako bi se stavilo pod kontrolu stanje ili događaj ili detalji o tome gde takav opis može da se nađe;
 - (c) Opis raspoložive opreme i sredstava;

(d) Aranžmani za obezbeđivanje ranog upozorenja o industrijskim udesima organa javne vlasti nadležnog za hitan odgovor izvan lokacije, uključujući vrstu informacija koje bi trebalo uključiti u početno upozorenje kao i aranžmane za obezbeđivanje detaljnije informacije kada to bude moguće;

(e) Aranžmani za obuku osoblja o dužnostima koje će se očekivati da obavljaju.

5. Primeri pitanja koja bi mogla da budu obuhvaćena eksternim planovima zaštite od udesa uključuju:

(a) Organizacione uloge i odgovornosti izvan lokacije za postupanje u vanrednoj situaciji, uključujući kako treba da se ostvari integracija sa internim planovima;

(b) Metode i postupke koje treba da primeni osoblje za vanredne situacije i medicinsko osoblje;

(c) Metode za brzo utvrđivanje pogođene oblasti;

(d) Aranžmane za obezbeđivanje da se pismeno obaveštenje o industrijskom udesu brzo dostavi pogođenim ili potencijalno pogođenim Stranama i da se posle toga održava veza;

(e) Utvrđivanje sredstava neophodnih za sprovođenje plana i aranžmana za koordinaciju;

(f) Aranžmane za informisanje javnosti, uključujući, gde je pogodno, aranžmane za potkrepljivanje i ponavljanje informacija za javnost prema članu 9;

(g) Aranžmane za obuku i vežbe.

6. Planovi zaštite od udesa mogu da uključe mere za postupanje; prikupljanje; čišćenje; skladištenje; uklanjanje i bezbedno odlaganje opasnih supstanci i kontaminiranog materijala; i obnavljanje.

ANEKS VIII

INFORMISANJE JAVNOSTI PREMA ČLANU 9.

1. Naziv kompanije, adresa opasne aktivnosti i identifikacija položaja na kom se nalazi lice koje daje informaciju;

2. Objašnjenje jednostavnim terminima opasne aktivnosti, uključujući rizike;

3. Zajednički nazivi ili rodni nazivi ili opšta klasifikacija opasnosti supstanci i preparata uključenih u opasnu aktivnost, sa naznakom njihovih glavnih opasnih karakteristika;

4. Opšte informacije do kojih se došlo na osnovu procene uticaja na životnu sredinu, ako su raspoložive i relevantne;

5. Opšte informacije koje se odnose na prirodu industrijskog udesa koji bi mogao da se dogodi tokom opasne aktivnosti, uključujući njegove moguće posledice za stanovništvo i životnu sredinu;

6. Odgovarajuće informacije o tome kako će pogođeno stanovništvo biti upozoravano i obaveštavano u slučaju industrijskog udesa;

7. Odgovarajuće informacije o radnjama koje pogođeno stanovništvo treba da preduzme i o tome kako treba da se ponaša u slučaju industrijskog udesa;

8. Odgovarajuće informacije o aranžmanima napravljenim u pogledu opasne aktivnosti, uključujući vezu sa hitnim službama, za postupanje u slučaju industrijskog udesa, kako bi se smanjila težina industrijskih udesa i ublažili njihovi efekti;

9. Opšte informacije o eksternom planu zaštite od udesa hitnih službi, sastavljenom u cilju otklanjanja eventualnih efekata izvan lokacije, uključujući prekogranične efekte industrijskog udesa;

10. Opšte informacije o posebnim zahtevima i uslovima kojima opasna aktivnost podleže prema relevantnim nacionalnim propisima i/ili administrativnim odredbama, uključujući sisteme davanja dozvola ili ovlašćenja;

11. Detalji o tome gde mogu da se dobiju dalje relevantne informacije.

ANEKS IH

SISTEMI OBAVEŠTAVANJA O INDUSTRIJSKIM UDESIMA PREMA ČLANU 10.

1. Sistemi obaveštavanja o industrijskim udesima će omogućiti najbrži moguć prenos podataka i predviđanja prema ranije određenim kodovima, korišćenjem kompatibilnih sistema za prenos i obradu podataka za upozoravanje i odgovor u slučaju vanredne situacije i za mere koje se preduzimaju radi minimiziranja i ograničavanja posledica prekograničnih efekata, uzimajući u obzir različite potrebe na različitim nivoima.

2. Obaveštenje o industrijskom udesu će obuhvatiti sledeće:

(a) Vrstu i veličinu industrijskog udesa, uključene opasne supstance (ako su poznate), i težinu mogućih efekata;

(b) Vreme dešavanja i tačnu lokaciju udesa;

(c) Druge raspoložive informacije koje su potrebne za efikasan odgovor na industrijski udes.

3. Obaveštenje o industrijskom udesu će se dopunjavati u odgovarajućim intervalima ili kad god je potrebno, daljim relevantnim informacijama o razvoju situacije koja se odnosi na prekogranične efekte.

4. Redovni testovi i preispitivanje efektivnosti sistema obaveštavanja o industrijskom udesu će se izvoditi, uključujući redovnu obuku uključenog osoblja. Gde je to pogodno, takvi testovi, preispitivanja i obuka će se izvoditi zajednički.

ANEKS X

MEĐUSOBNA POMOĆ PREMA ČLANU 12.

1. Celokupno usmeravanje, kontrola, koordinacija i nadzor pomoći je odgovornost Strane koja je podnela zahtev. Osoblje uključeno u operaciju pružanja pomoći će postupati u skladu sa relevantnim zakonima Strane koja je podnela zahtev. Odgovarajući organi Strane koja je podnela zahtev će sarađivati sa organom određenim od Strane koja pruža pomoć, prema članu 17, kao organi zaduženi za neposredni operativni nadzor osoblja i opreme koji obezbeđuje Strana koja pruža pomoć.

2. Strana koja je podnela zahtev će, u granicama svojih mogućnosti, obezbediti lokalna sredstva i službe za odgovarajuće i efektivno upravljanje pomoći i obezbediće zaštitu osoblja, opreme i materijala unetih na njenu teritoriju od Strane ili u ime Strane koja pruža pomoć za takvu svrhu.

3. Osim ukoliko se zainteresovane Strane drugačije ne dogovore, pomoć će biti pružena o trošku Strane koja je podnela zahtev. Strana koja pruža pomoć može se u bilo koje vreme potpuno ili delimično odreći naknade troškova.

4. Strana koja je podnela zahtev će uložiti napore da pruži Strani koja pruža pomoć i licima koja deluju u njeno ime povlastice, imunitete ili olakšice neophodne za brzo pružanje njihove pomoći. Od Strane koja je podnela zahtev se neće zahtevati da primeni ovu odredbu na svoje državljane ili građane koji u njoj imaju stalno mesto boravka, niti da im obezbedi gore pomenute povlastice i imunitete.

5. Strana će, na zahtev Strane koja je podnela zahtev ili Strane koja pruža pomoć, nastojati da olakša tranzit preko svoje teritorije osoblja, opreme i imovine, o kojima je blagovremeno dobila pismeno obaveštenje, a koji su uključeni u pomoć, do i od teritorije Strane koja je podnela zahtev.

6. Strana koja je podnela zahtev će olakšati ulazak, boravak i odlazak sa svoje nacionalne teritorije osoblja, opreme i imovine uključene u pružanje pomoći, o kojima je blagovremeno dobila pismeno obaveštenje.

7. U pogledu radnji koje su direktna posledica pružanja pomoći, Strana koja je podnela zahtev će, u slučaju smrti ili povrede lica, oštećenja ili gubitka imovine ili štete nanete životnoj sredini na njenoj teritoriji u toku pružanja tražene pomoći, obešteti Stranu koja pruža pomoć ili lica koja deluju u njeno ime i nadoknaditi im štetu nastalu usled smrti ili pretrpljene povrede i gubitka ili oštećenja opreme i druge imovine uključene u pomoć. Strana koja je podnela zahtev će biti odgovorna da reguliše potraživanja trećih lica prema Strani koja pruža pomoć ili licima koja deluju u njeno ime.

8. Zainteresovane Strane će tesno sarađivati kako bi olakšale rešavanje sudskih postupaka i zahteva koji bi mogli da nastanu iz operacija pomoći.

9. Svaka strana može da zahteva medicinsku pomoć ili privremeno premeštanje na teritoriju druge Strane lica koja su nastradala u udesu.

10. Pogođena Strana ili Strana koja je podnela zahtev može u svako doba, nakon odgovarajućih konsultacija i uz pismeno obaveštenje, zahtevati prestanak pomoći koja se prima ili pruža u skladu sa ovom konvencijom. Kada je takav zahtev podnet, zainteresovane Strane će se međusobno konsultovati u cilju pravljenja aranžmana za odgovarajuće okončanje pomoći.

ANEKS XI

RAZMENA INFORMACIJA PREMA ČLANU 15.

Informacije će uključiti sledeće elemente, koji takođe mogu da budu predmet multilateralne i bilateralne saradnje:

(a) Zakonske i administrativne mere, politike, ciljevi i prioriteti za sprečavanje, pripravnost i odgovor, naučne aktivnosti i tehničke mere za smanjivanje rizika od industrijskih udesa iz opasnih aktivnosti, uključujući ublažavanje prekograničnih efekata;

(b) Mere i planovi zaštite od udesa na odgovarajućem nivou koji pogađaju druge Strane;

(c) Programi za monitoring, planiranje, istraživanje i razvoj, uključujući njihovo sprovođenje i nadzor;

(d) Preduzete mere u pogledu sprečavanja, pripravnosti za i odgovora na industrijske udes;

(e) Iskustvo sa industrijskim udesima i saradnja u odgovoru na industrijske udesa sa prekograničnim efektima;

(f) Razvoj i primena najboljih raspoloživih tehnologija za bolju zaštitu životne sredine i bezbednost;

(g) Pripravnost za vanredne situacije i odgovor;

(h) Metode koje se koriste za predviđanje rizika, uključujući kriterijume za monitoring i procenu prekograničnih efekata.

ANEKS HII

ZADACI ZA MEĐUSOBNU POMOĆ PREMA ČLANU 18. STAV 4.

1. Informisanje i prikupljanje i disperzija podataka

(a) Uspostavljanje i rad sistema pismenog obaveštavanja o industrijskom udesu kojim mogu da se obezbede informacije o industrijskim udesima i o ekspertima, kako bi se eksperti što brže uključili u pružanje pomoći;

(b) Uspostavljanje i rad banke podataka za prijem, obradu i distribuciju potrebnih informacija o idustrijskim udesima, uključujući njihove efekte, kao i o primenjenim merama i njihovoj efikasnosti;

(c) Izrada i održavanje liste opasnih supstanci, uključujući njihove relevantne karakteristike, te informacija o tome kako postupati sa njima u slučaju industrijskog udesa;

(d) Uspostavljanje i održavanje registra eksperata za pružanje konsultativne i druge vrste pomoći u pogledu mera sprečavanja, pripravnosti i odgovora, uključujući mere obnove;

(e) Održavanje liste opasnih aktivnosti;

(f) Sačinjavanje i održavanje liste opasnih supstanci obuhvaćenih odredbama Aneksa I, Deo I.

2. Istraživanje, obuka i metodologije

(a) Razvoj i obezbeđenje modela zasnovanih na iskustvu iz industrijskih udesa i scenarija za mere sprečavanja, pripravnosti i odgovora;

(b) Unapređivanje obrazovanja i obuke, organizovanje međunarodnih simpozijuma i unapređivanje saradnje u istraživanju i razvoju.

3. Tehnička pomoć

(a) Izvršavanje savetodavnih funkcija u cilju jačanja sposobnosti primene mera sprečavanja, pripravnosti i odgovora;

(b) Preduzimanje, na zahtev jedne Strane, inspekcija njenih opasnih aktivnosti i pružanje pomoći u organizovanju njenih nacionalnih inspekcija u skladu sa zahtevima ove konvencije.

4. Pomoć u slučaju vanredne situacije

Pružanje, na zahtev jedne Strane, pomoći, između ostalog, slanjem eksperata na mesto industrijskog udesa radi pružanja konsultativne i drugih vrsta pomoći u odgovoru na industrijski udes.

ANEKS HIII

ARBITRAŽA

1. Strana ili Strane koje tuže će pismeno obavestiti Sekretarijat da su se Strane dogovorile da podnesu spor na arbitražu prema članu 21. stav 2. ove konvencije. U obaveštenju će biti naveden predmet arbitraže i uključice, posebno, članove ove Konvencije čije tumačenje ili primena su u pitanju. Sekretarijat će dobijene informacije proslediti svim Stranama ove konvencije.

2. Arbitražno veće će se sastojati od tri člana. Strana ili Strane koje tuže, kao i druga Strana ili Strane u sporu imenovaće po jednog arbitra, a dvoje imenovanih arbitara će na osnovu sporazuma odrediti trećeg koji će biti predsednik arbitražnog veća. Taj arbitar ne sme da bude državljanin nijedne od strana u sporu, niti mesto njegovog stalnog boravišta može biti na teritoriji jedne od tih strana, niti on može biti zaposlen kod njih, niti da je radio na tom slučaju u bilo kom drugom svojstvu.

3. Ako se predsednik arbitražnog veća ne imenuje u roku od dva meseca od imenovanja drugog arbitra, Izvršni Sekretar Ekonomske Komisije za Evropu će, na zahtev bilo koje strane u sporu, odrediti predsednika u daljem dvomesečnom roku.

4. Ako jedna od strana u sporu ne imenuje arbitra u roku od dva meseca od prijema zahteva, druga strana može o tome informisati Izvršnog Sekretara Ekonomske Komisije za Evropu, koji će imenovati predsednika arbitražnog veća u daljem dvomesečnom roku. Po imenovanju, predsednik arbitražnog veća će zahtevati od strane koja nije imenovala svog arbitra da to učini u roku od dva meseca. Ako ona to ne učini u datom roku, predsednik će obavestiti Izvršnog Sekretara Ekonomske Komisije za Evropu koji će imenovati datog arbitra u daljem dvomesečnom roku.

5. Arbitražno veće će doneti svoju odluku u skladu sa međunarodnim pravom i odredbama ove konvencije.

6. Svako arbitražno veće konstituisano prema ovde utvrđenim odredbama će sastaviti svoj poslovnik o radu.

7. Odluke arbitražnog veća, bilo da se radi o procesnim ili materijalnim, biće donete većinom glasova njegovih članova.

8. Veće ima ovlašćenje da preduzme sve odgovarajuće mere da bi utvrdilo činjenice.

9. Strane u sporu će olakšati rad arbitražnog veća i posebno korišćenjem svih sredstava koja su im na raspolaganju, one će:

(a) Dostaviti veću sva relevantna dokumenta, sredstva i informacije;

(b) Omogućiti arbitražnom veću da, kada je potrebno, poziva svedoke ili veštake i prima njihov dokazni materijal.

10. Strane u sporu i arbitri će štititi poverljivost svake informacije koju dobiju u poverenju u toku postupka pred arbitražnim većem.

11. Arbitražno veće može, na zahtev jedne od strana, preporučiti privremene mere zaštite.

12. Ako se jedna od strana u sporu ne pojavi pred arbitražnim većem ili ne pruži odbranu svog slučaja, druga strana može zahtevati od veća da nastavi sa postupkom i donese svoju konačnu odluku. Odsustvo jedne strane ili neučestvovanje u odbrani neće predstavljati prepreku za odvijanje postupka.

13. Arbitražno veće može da sasluša i odluči o protivtužbenim zahtevima koji proizilaze direktno iz predmeta spora.

14. Ukoliko arbitražno veće ne odluči drugačije zbog posebnih okolnosti datog slučaja, troškovi veća, uključujući naknade za njegove članove, padaju na teret strana u sporu na jednake delove. Veće će voditi evidenciju o svim svojim troškovima o čemu će podneti završni izveštaj stranama u sporu.

15. Svaka Strana ove konvencije koja ima pravni interes u predmetu spora i na koju može da utiče odluka u datom slučaju, može da se umeša u postupak uz saglasnost veća.

16. Arbitražno veće će doneti svoju odluku u roku od pet meseci od datuma svog ustanovljenja, osim ako ne utvrdi da je neophodno da produži vremenski rok na period koji ne bi trebao biti duži od pet meseci.

17. Odluka arbitražnog veća će biti propraćena obrazloženjem. Ona će biti konačna i obavezujuća za sve strane u sporu. Arbitražno veće će odluku proslediti stranama u sporu i sekretarijatu. Sekretarijat će dalje proslediti primljene informacije svim Stranama ove konvencije.

18. Svaki spor koji se može pojaviti između strana, u pogledu tumačenja ili izvršenja odluke, svaka strana može izneti arbitražnom veću koje je tu odluku donelo ili u slučaju da ovo veće ne može da se sazove, drugom veću ustanovljenom za ovu svrhu na isti način kao i prethodno.

Član 3.

U skladu sa odredbama člana 21. stav 2. Konvencije o prekograničnim efektima industrijskih udesa, Republika Srbija se opredelila da rešavanje spora oko tumačenja ili primene Konvencije podnese Međunarodnom sudu pravde.

Član 4.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije - Međunarodni ugovori”.